

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E MBROJTJES

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

AGJENCIA KOMBËTARE
E MBROJTJES CIVILE

PLANI KOMBËTAR PËR EMERGJENCAT CIVILE

Tiranë, Tetor 2023

Ky dokument është përgatitur nga Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile dhe Grupi Ndërinstitucional i Punës me asistencën dhe kontributin e UNDP-së në Shqipëri në kuadër të projektit “Forcimi i aftësive ripërtëritëse në Shqipëri” Projekti-RESEAL i UNDP-së në Shqipëri, financuar nga qeveria Suedeze dhe Portugeze.

Shënim: Ky dokument është pronësi e Qeverisë Shqiptare dhe përdorimi i tij, i plotë apo i pjesshëm, duhet të bëhet me referencë të pronësisë intelektuale dhe burimin e tij.

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E MBROJTJES

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

AGJENCIA KOMBËTARE
E MBROJTJES CIVILE

PLANI KOMBËTAR PËR EMERGJENCAT CIVILE

Tiranë, Tetor 2023

Përmbajtja

Seksioni 1A Mbrojtja civile në Shqipëri	6
Hyrje dhe historik	6
Synimet dhe objektivat e Planit Kombëtar për Emergjencat Civile	7
1. Konteksti i vendit dhe profili i riskut	8
Parimet udhëzuese të menaxhimit të emergjencave civile	9
Organizimi i sistemit të mbrojtjes civile në Shqipëri	10
Institucionet dhe strukturat e mbrojtjes civile (SMC) në nivel qarku	12
Institucionet e mbrojtjes civile në nivel bashkie/vendor	13
Strukturat operationale të mbrojtjes civile	14
Financimi i Sistemit të Mbrojtjes Civile	15
Seksioni 1B. Mbrojtja Civile / Informacion teknik	17
Fazat e Mbrojtjes Civile	17
Qasja e të gjitha rreziqeve dhe risqeve të shumëfishta	18
Temat ndërsektoriale në fushën e mbrojtjes civile	18
2. Parandalimi/Lehtësimi	19
3. Gatishmëria	21
4. Përgjigja	26
5. Rimëkëmbja	33
6. Trajnimi dhe zhvillimi	36
7. Zhvillimi personal	38
8. Mirëmbajtja e planit	39
9. Shtojcat	40

■ Seksioni 1A

Mbrojtja civile në Shqipëri

Hyrje dhe historik

Në vitin 2004, u hartua Plani Kombëtar për Emergjencat Civile. Ky ishte një dokument procedural i jashtëzakonshëm dhe trajtonte fazat e ndryshme të ciklit të menaxhimit të emergjencave civile, përkatesisht: Parandalimi dhe lehtësimi, përgatitja dhe mbrojtja dhe rikthimi në gjendjen fillestare/riaftësimi.

Hartimi i një Plani të ri Kombëtar për Emergjencat Civile u bë i domosdoshëm për shkak të:

- I. Ndryshimeve në kontekstin e mbrojtjes civile në nivel global dhe kombëtar.
- II. Ndryshimet në risqet e reja dhe të ardhshme dhe elementët përbërës të tyre.
- III. Ndikimet e ndryshimeve klimatike.
- IV. Ndryshimet sezonale dhe risqet e shkaktuara nga njeriu.
- V. Ndryshimet ligjore në fushën e Zvogëlimit të Riskut nga Fatkeqësitë¹ (ZRF) dhe Mbrojtjen Civile (MC) por edhe në legjislacionin dhe politikat e tjera sektoriale dhe ndërsektoriale të lidhura dhe me ndikim në to.
- VI. Ndryshimet në ndarjen administrativo-territoriale të Njërive të Vetëqeverisjes Vendore në Republikën e Shqipërisë.
- VII. Ndryshimeve organizative të të gjithë sektorëve dhe të gjitha niveleve me ndikim në ZRF dhe MC.
- VIII. Ndryshimet në sistemin e paralajmërimit të hershëm dhe zhvillime të tjera relevante në nivelin teknik dhe shkencor.
- IX. Stërvitjet, ushtrimet apo emergjencat dhe boshllëqet apo përmirësimet e rekomanduara prej tyre në politika dhe procedura.

PKEC është një plan gjithëpërfshirës, i cili mbledh së bashku të gjitha grupet e interesit shqiptare dhe ndërkombëtare. Kontributi i ministrive, institucioneve në nivel qendror dhe institucioneve të tjera fitimprurëse, akademike dhe sektorit privat ka qenë thelbësor në hartimin dhe efikasitetin e planit.

“Mbrojtja civile është përgjegjësi e të gjithëve”

Drejtori i Përgjithshëm, AKMC

¹ Sikurse edhe në dokumentet e Vlerësimit të Riskut nga Fatkeqësitë në nivel qendror dhe në Strategjinë Kombëtare për Zvogëlimin e Riskut nga Fatkeqësitë, “risku nga fatkeqësitë” dhe “risku i fatkeqësive”, janë përdorur në mënyrë të këmbyeshme.

Synimet dhe objektivat e Planit Kombëtar për Emergjencat Civile

Synimet e planit

Plani Kombëtar për Emergjencat Civile synon të:

- I. Ndhimohet parandalimin, lehtësimin, përgjigjen dhe rimëkëmbjen nga çdo ndikim negativ si pasojë e emergjencave dhe/ose fatkeqësive që mund të prekin jetën e njerëzve, gjënë e gjallë, pronën, trashëgiminë kulturore, komunitetet dhe mjedisin.
- II. Sigurohet kushtet për administratat publike, subjektet ekonomike dhe popullsinë për të kaluar nga kushtet normale të jetesës dhe punës, në një situatë emergjente, me humbje minimale.
- III. Mundësohet ofrimin e burimeve shtetërore me qëllim garantimin e sigurisë publike dhe vazhdimësinë e ekonomisë kombëtare.

Objektivat specifike të planit

- I. Harmonizimi me praktikatat më të mira ndërkombëtare dhe rajonale.
- II. Dhënia e informacioneve mbështetëse për të gjitha grupet e interesit me qëllim përdorimin e terminologjisë, përkufizimeve dhe koncepteve të përbashkëta.
- III. Përgatitja e një plani aktual dhe realist, i cili të jetë i përshtatshëm për të gjitha grupet e interesit me një fokus të veçantë tek grupet më të cenueshme.²
- IV. Përgatitja e një plani që do të ofrojë informacione për zvogëlimin e riskut të rreziqeve dhe mbrojtjen e popullsisë së cenueshme.²
- V. Prezantimi i procedurave dhe informacioneve me qëllim koordinimin e burimeve në mënyrë të sigurt, efektive dhe efikase gjatë përgjigjes ndaj emergjencave.
- VI. Dhënia e kontekstit për kalimin në fazën e rimëkëmbjes pas emergjencave dhe dhënia e ndihmës për vazhdimësinë e veprimtarisë së qeverisë, bizneseve dhe shërbimeve.

² Sipas Strategjisë Kombëtare për Zvogëlimin e Riskut nga Fatkeqësitë, "Grupet më të cenueshme përbëhen nga familje të pafavorizuara financiarisht, komunitete të marginalizuara dhe të përjashtuara nga shoqëria, duke përfshirë minoritetet dhe anëtarët e komunitetit LGBTQ, gratë, fëmijët, të moshuarit dhe personat me aftësi të kufizuara".

1. Konteksti i vendit dhe profili i riskut

Në 26.11.2019, Shqipëria përjetoj një tërmet të fuqishëm që preku 11 bashki. Tërmeti preku më tepër se 47 000 persona në mënyrë të drejtpërdrejtë dhe më tepër se 155 000 persona në mënyrë të tërthortë, si dhe shkaktoi humbjen e jetës së 51 personave dhe plagosjen e 913 të tjerëve. Sipas raportit “Vlerësimi i nevojave pas fatkeqësisë (2020)”, vlera totale e përlllogaritur e dëmeve dhe humbjeve ishte 843.9 milionë euro dhe përfaqësonte 7,5% të produktit të brendshëm bruto të Shqipërisë në vitin 2019. Kjo nënkupton një barrë të rëndë mbi treguesit e ekonomisë së vendit, jetesës dhe zhvillimit njerëzor. Kjo ngjarje tragjike përshpejtoi hapat proaktivë që po ndërmerreshin nga qeveria e Shqipërisë me mbështetjen e komunitetit ndërkombëtar me qëllim forcimin e mëtejshëm të sistemit të menaxhimit të riskut nga fatkeqësitë në vend.

Përpyekjet e Qeverisë Shqiptare për përmirësimin dhe rritjen e kapaciteteve të Sistemit të Mbrojtjes Civile janë fokusuar në plotësimin e kuadrit ligjor në zbatim të kërkesave të ligjit nr. 45/2019. Ndër aktet kryesore të hartuara dhe të miratuara së fundmi me mbështetjen e UNDP, përmes projektit “Forcimi i aftësive ripërtëritëse në Shqipëri” (RESEAL), janë:

- Strategjia Kombëtare për zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë 2023–2030³.
- Vlerësimi i riskut nga fatkeqësitë në nivel qendror⁴.

Të dy këto dokumente bazike, përveçse i shërbejnë institucioneve në nivel qendror janë një udhëzues edhe për nivelin lokal për hartimin e instrumenteve që ato do hartojnë për territorin administrativ dhe sektorët që mbulojnë.

Sa i përket Vlerësimit të Riskut nga Fatkeqësitë, u zbatua një analizë dhe sintezë shtesë bazuar mbi 6 raporte të vlerësimit të risqeve kryesore për të ofruar një panoramë gjithëpërfshirëse dhe koherente të risqeve nga fatkeqësitë në vend. Si metodë për analizën u përzgjedh një instrument i vlerësimit të risqeve të shumëfishta, i cili ndihmon për t’u fokusuar në risqet komplekse dhe me efekt zinxhir të lidhura me cenueshmëritë dhe rreziqet e shumëfishta në çdo territor. Për realizimin e analizës është zbatuar qasja holistike sistemike, e cila ka ndihmuar në përcaktimin e lidhjeve potenciale dhe në identifikimin e ndërvarësive ndërmjet rreziqeve dhe risqeve të ndryshme të fatkeqësive.

Si rezultat i analizës dhe sintezës u bë i mundur zhvillimi i matricave krahasuese për tetë rreziqet madhore (duke përfshirë gjashtë rreziqet e detyrueshme të parashikuara nga ligji), si dhe ndikimi dhe implikimet e tyre të mundshme për secilin prej dymbëdhjetë qarqeve të vendit. U zhvilluan disa skenarë të mundshëm të riskut nga fatkeqësitë, si dhe u identifikuan rekomandime për fushat prioritare të kapaciteteve për menaxhimin e riskut nga fatkeqësitë.

3 Miratuar me VKM nr. 94, datë 22.2.2023 “Për miratimin e strategjisë kombëtare për zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë 2023–2030 dhe planit të veprimit”.

4 Miratuar me VKM nr. 168, datë 24.3.2023 “Për miratimin e vlerësimit të riskut nga fatkeqësitë në nivel qendror”

Rreziqet më kritike që kanë një potencial të lartë për një ndikim negativ në zhvillimin e vendit janë:

- 1) Përmbytjet nga lumenjtë dhe çarjet e digave.
- 2) Aksidentet teknologjike.
- 3) Sëmundjet infektive.
- 4) Rrëshqitjet e tokës, shkëmbinjve dhe orteët.
- 5) Tërmetet.
- 6) Zjarret masive.

Parimet udhëzuese të menaxhimit të emergjencave civile

Ekzistojnë tetë parime udhëzuese që përbëjnë bazën e menaxhimit në çdo emergjencë apo fatkeqësi. Këto parime zbatohen në mënyrë të njëjtë në çdo nivel (në nivel bashkie, qarku dhe qendror).

PARASHIKIMI	INFORMACIONI
GATISHMËRIA	INTEGRIMI
VENDIMMARRJA	BASHKËPUNIMI
UDHËHEQJA	VAZHDIMËSIA

Fig. 1. Model vendimmarrje për emergjencat/fatkeqësitë

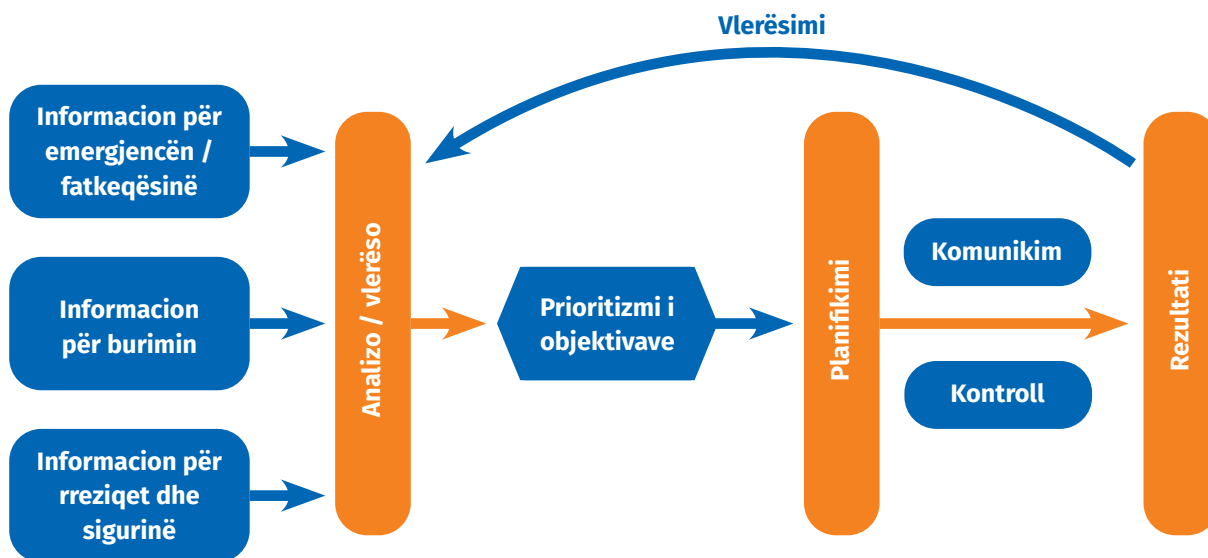
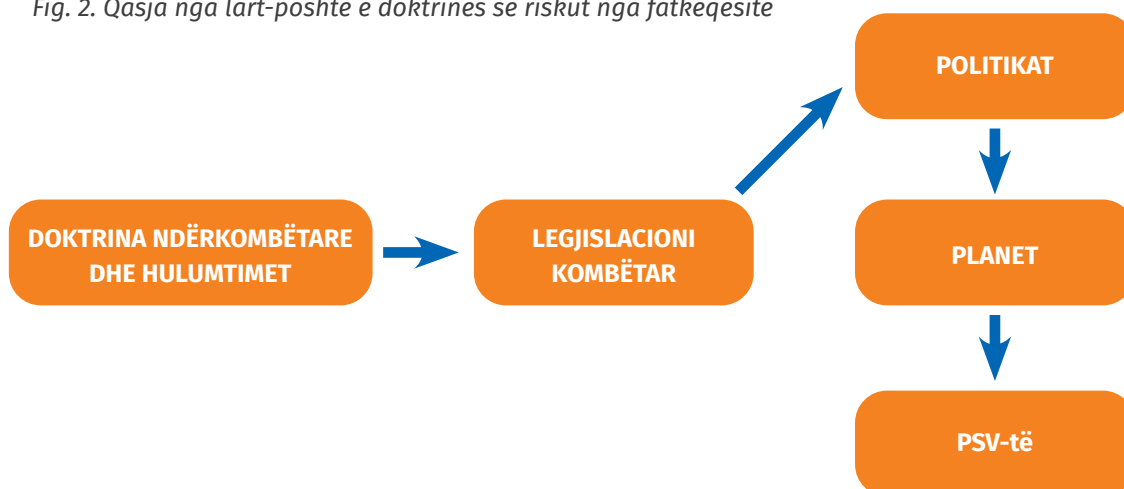
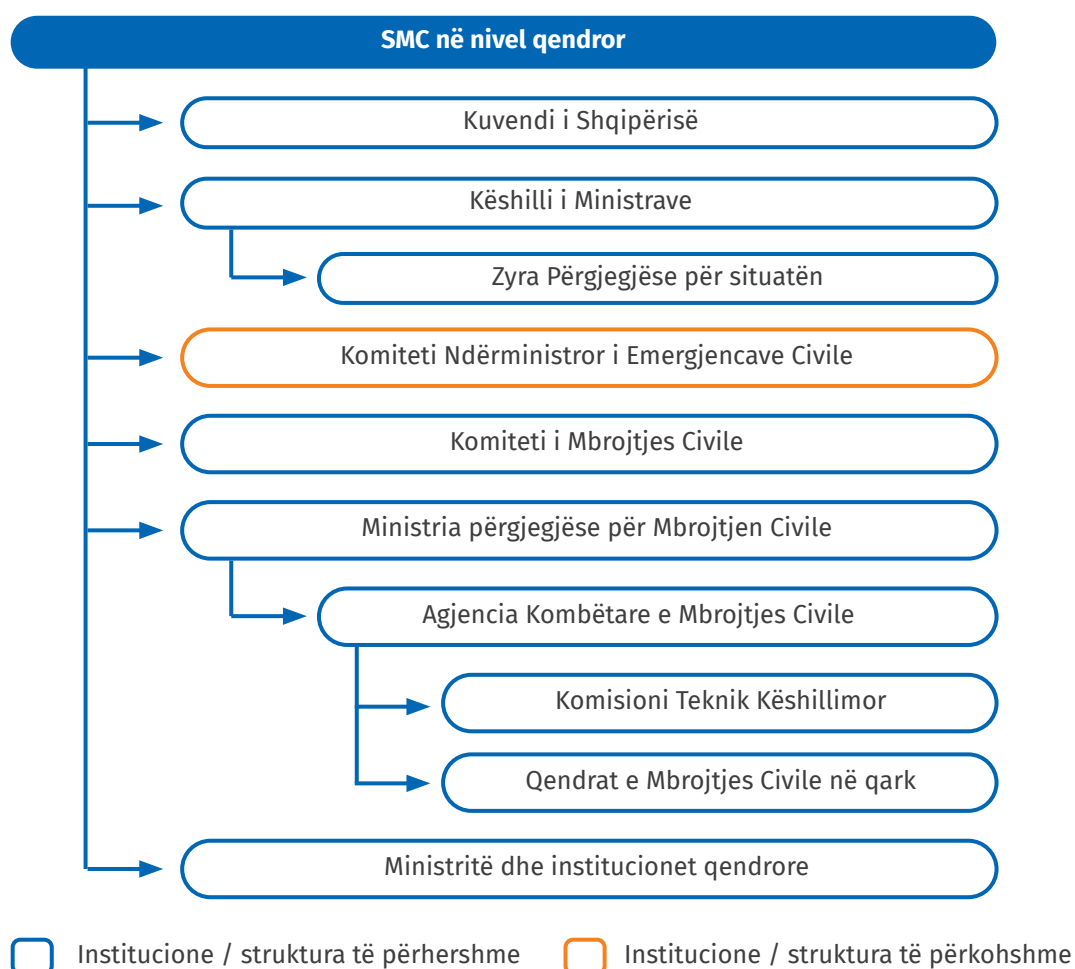

Fig. 2. Qasja nga lart-poshtë e doktrinės së riskut nga fatkeqësitë

Organizimi i sistemit të mbrojtjes civile në Shqipëri

Figura 3. Institucionet dhe strukturat qendrore të mbrojtjes civile

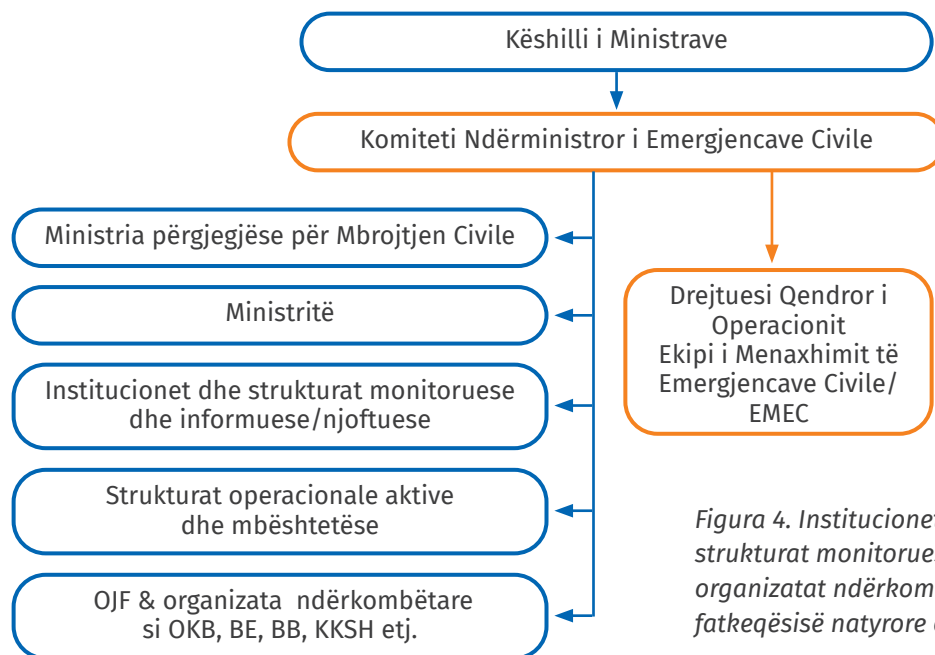

Figura 4. Institucionet qendrore, strukturat monitoruese, vepruese dhe organizatat ndërkombëtare (gjendja e fatkeqësisë natyrore e shpallur)

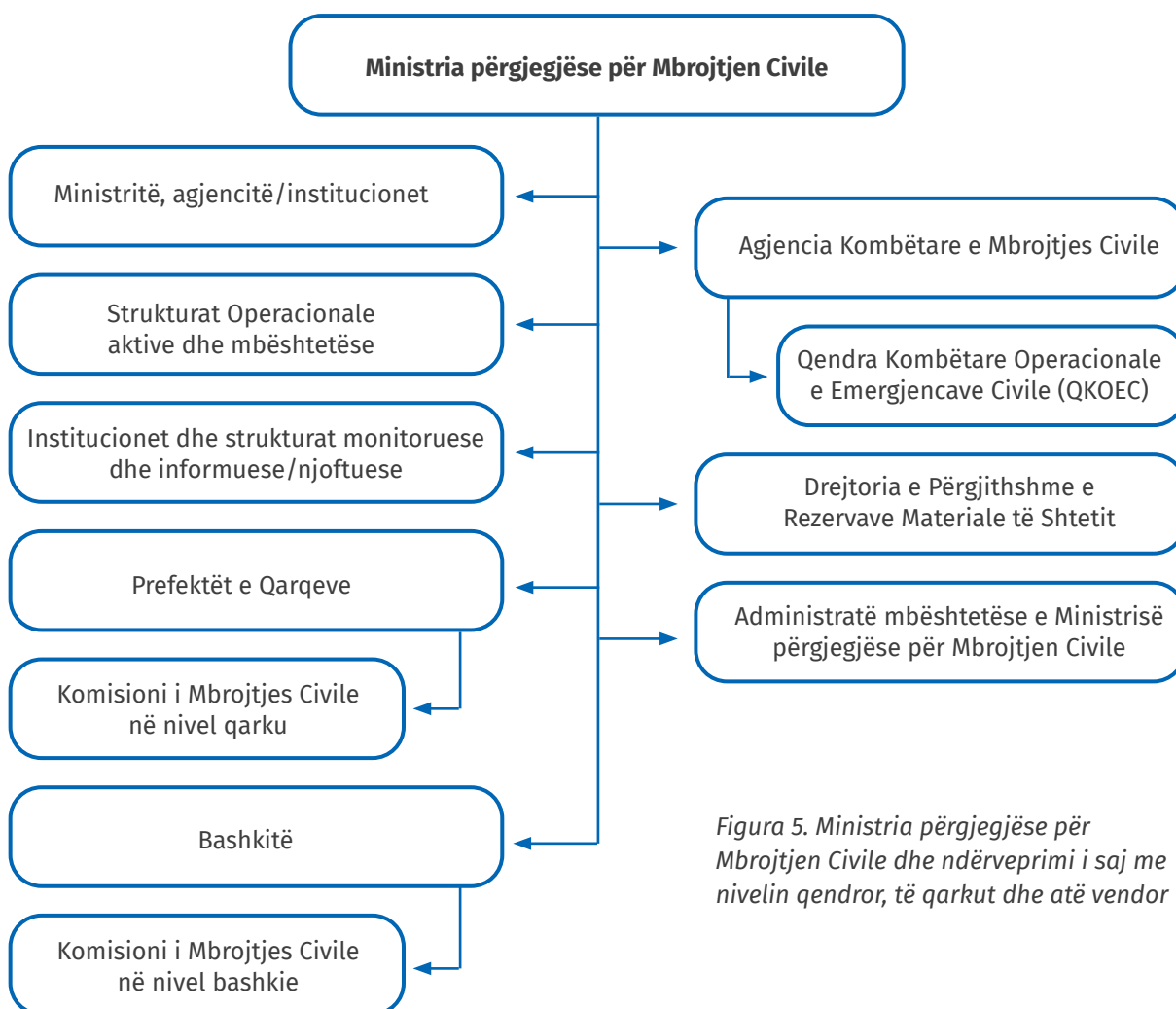

Figura 5. Ministria përgjegjëse për Mbrojtjen Civile dhe ndërveprimi i saj me nivelin qendror, të qarkut dhe atë vendor

Figura 6. Harta e rajoneve në Shqipëri

Legjenda

- Kufijtë e rajoneve të zhvillimit
- Kufijtë e 12 Qarqeve
- Kufijtë e 61 Bashkive

Institucionet dhe strukturat e mbrojtjes civile (SMC) në nivel qarku

Prefekti i qarkut

Bazuar në kuadrin ligjor aktualisht në fuqi, Prefekti i qarkut ka rol parësor në zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë dhe mbrojtjen civile në nivel qarku.

Figura 7. Institucionet dhe strukturat e mbrojtjes civile në nivel

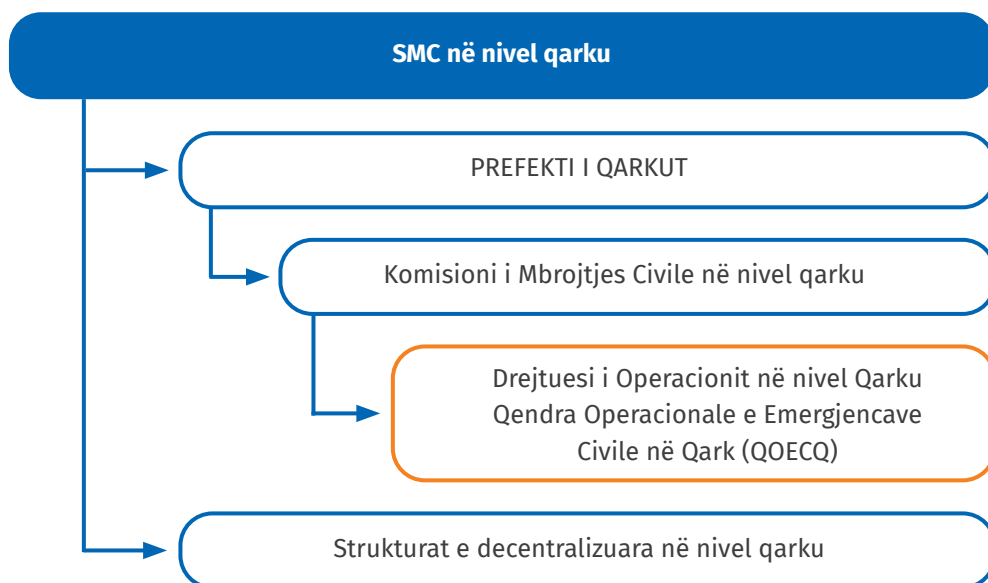
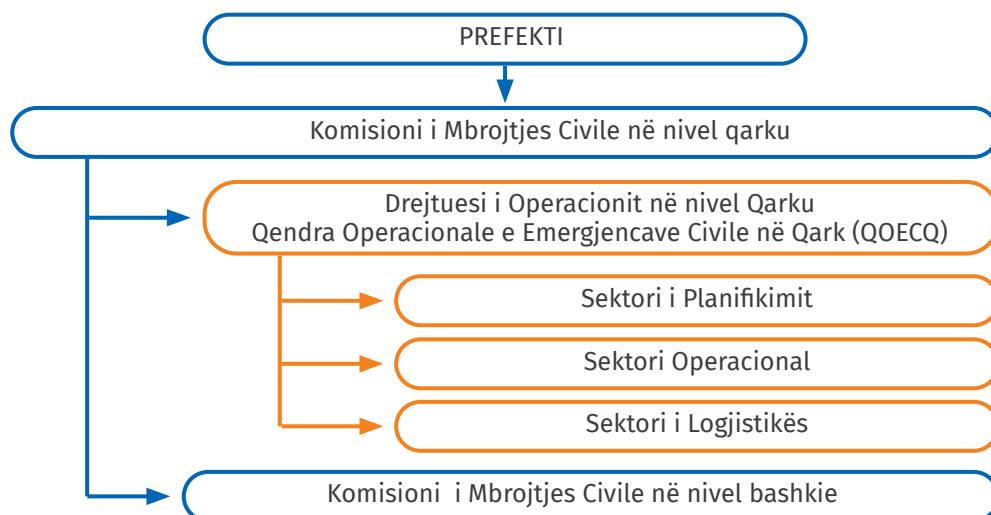

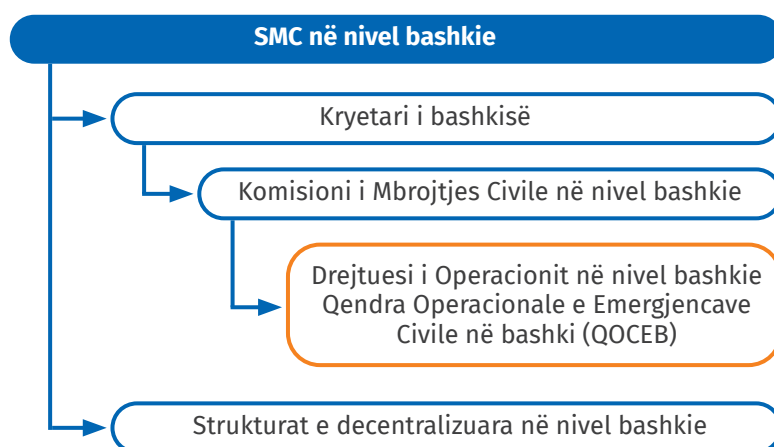
Figura 8. Strukturat e mbrojtjes civile në nivel qarku dhe QOECQ

Institucionet e mbrojtjes civile në nivel bashkie/vendor

Institucionet dhe strukturat e mbrojtjes civile në nivel vendor janë:

Figura 9. Institucionet dhe strukturat e mbrojtjes civile në nivel vendor

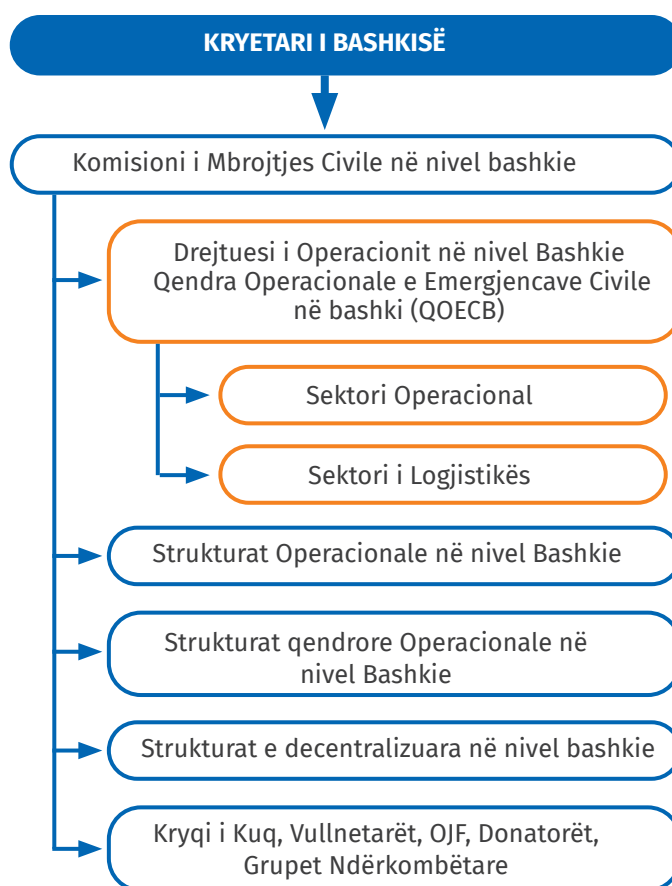

 Institucione / struktura të përhershme Institucione / struktura të përkohshme

Bashkitë

Bazuar në kuadrin ligjor aktualisht në fuqi⁵, bashkitë kanë si funksion të tyre mbrojtjen civile, në nivel vendor, dhe administrimin e strukturave përkatëse. Me strukturat e shpërndara në gjithë territorin e bashkisë, bashkitë janë shpesh ato që marrin informacionin burimor për emergjencat civile dhe fatkeqësitë natyrore/të tjera.

Figura 10. Strukturat e mbrojtjes civile në nivel vendor dhe QOECB

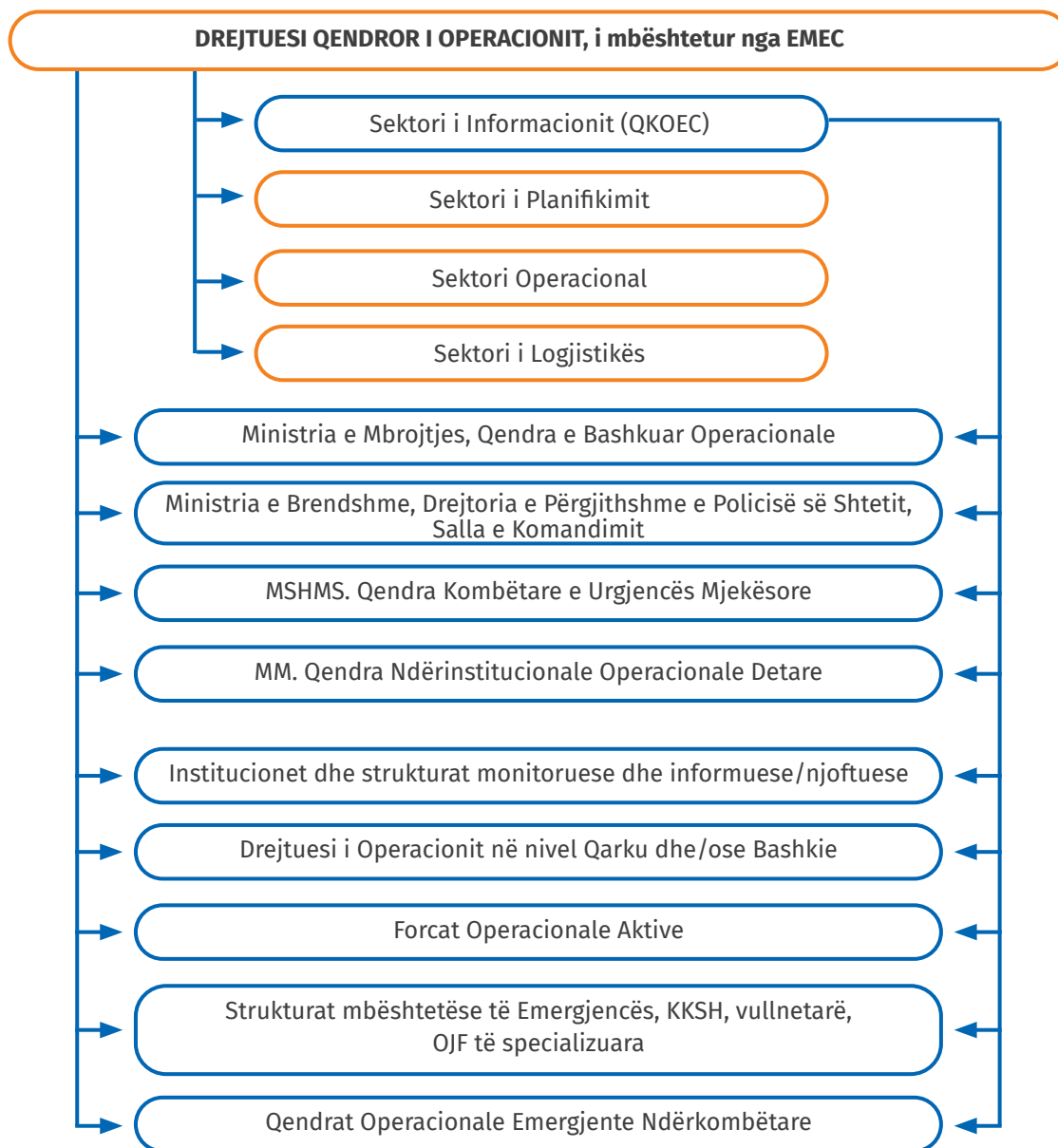
Strukturat operacionale të mbrojtjes civile

Strukturat operacionale të mbrojtjes civile, veçmas ose në bashkëpunim me njëra-tjetrën, kryejnë aktivitete me qëllim menaxhimin e fatkeqësive që lidhen me:

- I. Planifikimin.
- II. Kërkim-shpëtimin.
- III. Dhënien e asistencës në raste fatkeqësish.
- IV. Sigurinë dhe mbrojtjen e zonës së emergjencës civile.
- V. Rimëkëmbjen e zonave të dëmtuara.
- VI. Si dhe çdo veprimtari tjetër për përballimin e situatës së krijuar.

5 Ligji 139/2015 "Për vetëqeverisjen vendore", i ndryshuar, neni 29, funksionet e bashkive në fushën e sigurisë publike

Figura 11. Drejtuesit e Operacionit, Qendrat Operacionale dhe strukturat

Financimi i Sistemit të Mbrojtjes Civile

Financimi i sistemit të mbrojtjes civile në nivel qendror

Buxheti i mbrojtjes civile të institucioneve qendrore përbëhet nga:

- I. Buxheti i shtetit.
- II. Buxheti vjetor i çdo ministrie, i parashikuar si zë më vete, për zvogëlimin e riskut të fatkeqësive dhe mbrojtjen civile.

Burimet e financimit të Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile përbëhen nga:

- I. Buxheti i shtetit.
- II. Donacione të ndryshme.
- III. Burime të tjera që i lejon ligji.

Financimi i sistemit të mbrojtjes civile në nivel bashkie

Financimi i masave për zvogëlimin e riskut të fatkeqësive dhe mbrojtjen civile në nivel bashkie është sanksionuar në kuadrin ligjor në fuqi ku përcaktohet se:

Bashkitë, për zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë dhe mbrojtjen civile, si dhe kryerjen e detyrave në zbatim të këtij ligji, mbështeten në parashikimin minimal prej 4 % të totalit të buxhetit vjetor të tyre, të cilat sigurohen nga fondet e kushtëzuara të buxhetit të shtetit.

Bashkitë mund të planifikojnë fonde të tjera shtesë nga burimet financiare, si më poshtë:

- I. Nga të ardhurat e veta vendore.
- II. Nga fondet që u vijnë drejtpërdrejt nga ndarja e taksave dhe tatimeve kombëtare, huamarrja vendore, donacionet.
- III. Si dhe burime të tjera të parashikuara në ligj.

■ Seksioni 1B. Mbrojtja Civile Informacion teknik

Fazat e Mbrojtjes Civile

Mbrojtja civile dhe menaxhimi i emergjencave/fatkeqësive fokusohet në fazat kryesore, të cilat normalisht jepen në formën e një cikli, në varësi të shtetit dhe institucionit përkatës. AKMC ka analizuar disa modele, të cilat kanë baza, struktura dhe synime të ngjashme. Cikli i mbrojtjes civile që është përdorur më poshtë për Shqipërinë, përfshin praktikat dhe standardet më të mira ndërkombëtare dhe garanton se çdo fazë plotëson kërkesat e nevojshme për institucionet, organizatat e ndryshme dhe publikun në Shqipëri.

Figura 12. Fazat e ciklit të menaxhimit të emergjencave/fatkeqësive

Qasja e të gjitha rreziqeve dhe risqeve të shumëfishta

Rreziku është një element që mund të shkaktojë dëm dhe risku është një matës i mundësisë dhe shkallës së këtij dëmi; hulumtimet dhe ngjarjet e mundshme të ardhshme inkurajojnë këtë qasje dykahëse në mbrojtjen civile. Qasja e të gjitha rreziqeve është një kuadër gjithëpërfshirës i gatishmërisë ndaj emergjencave që merr në konsideratë të gjithë fushën e emergjencave apo fatkeqësive gjatë planifikimit të kapaciteteve për përgjigje dhe përpjekjeve për lehtësim. Kjo nënkupton se jeni të përgatitur për të gjitha rreziqet apo se mund të përshtateni sipas rastit.

Kjo nënkupton ngritjen e strukturave të planifikuara paraprakisht dhe të testuara, duke filluar nga niveli qendror deri në atë vendor, të cilat mund të menaxhojnë risqe të ndryshme dhe emergjenca të njëkohshme.

Temat ndërsektorale në fushën e mbrojtjes civile

Ekzistojnë dy koncepte kryesore që janë zbatuar për qëllime të ndërgjegjësimit në nivel global.

- Askush të mos mbetet pas
- Mos bëj dëm.

Nëntemat e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje të çështjeve kryesore ndërsektorale në fushën e mbrojtjes civile.

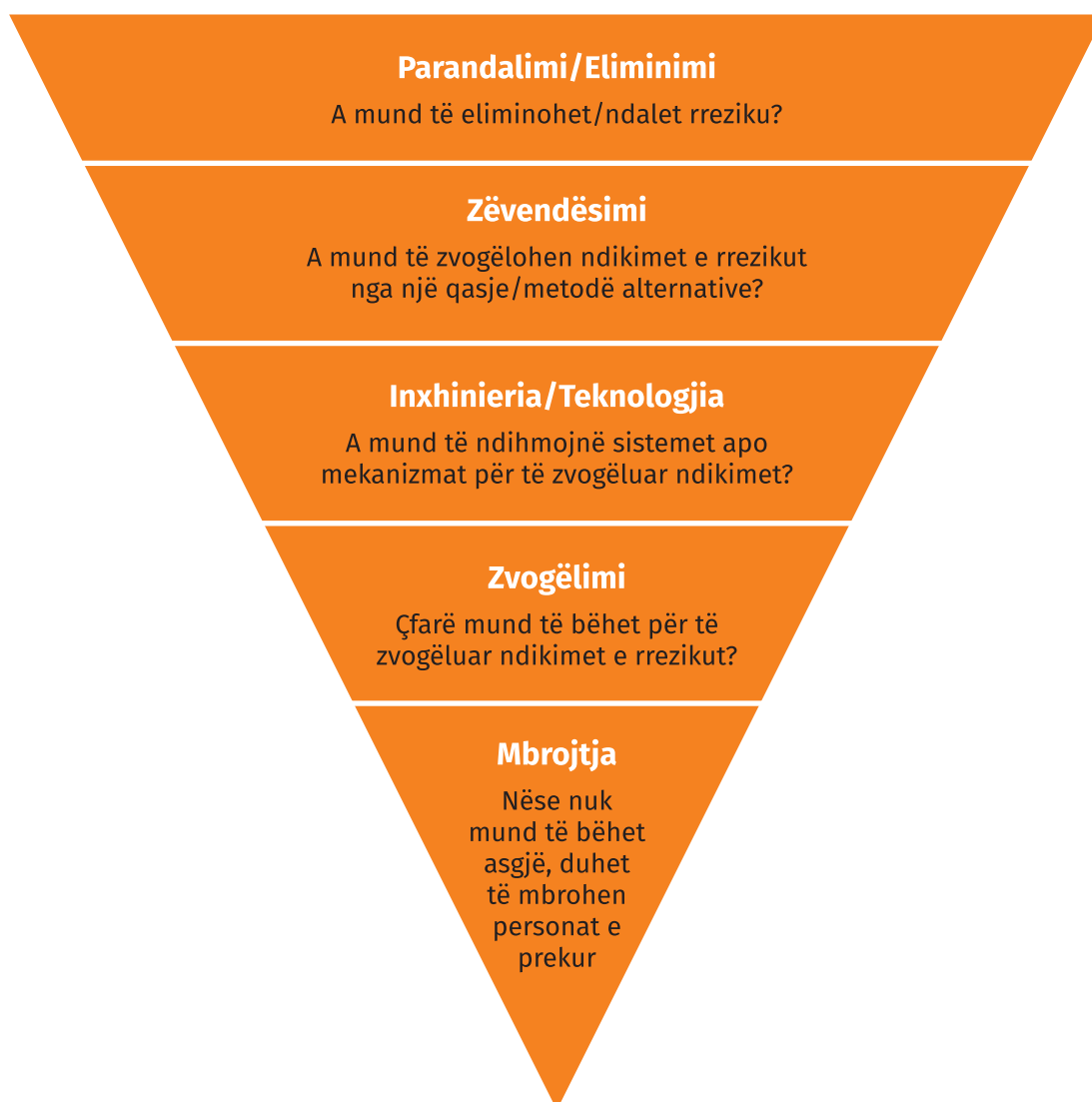
- Gjinia.
- Parandalimi dhe përgjigja ndaj shfrytëzimit dhe ngacmimit seksual.
- Barazia gjinore dhe përfshirja sociale.
- Fëmijët.
- Grupet e tjera të marginalizuara.

2. Parandalimi/Lehtësimi

“Parandalim” janë aktivitetet dhe masat për shmangien e plotë të risqeve të fatkeqësive ekzistuese dhe atyre të reja. . Shembujt përfshijnë digat ose argjinaturat që eliminojnë risqet nga përmytjet, rregulloret e përdorimit të tokës që nuk lejojnë asnjë vendbanim në zona me risk të lartë, projekte inxhinierike sizmike që sigurojnë mbijetesën dhe funksionimin e një ndërtese kritike në çdo tërmet të mundshëm dhe imunizimin kundër sëmundjeve të parandalueshme me vaksina.

“Lehtësimi ose zbutja” është zvogëlimi ose kufizimi i ndikimeve negative të rreziqeve e fatkeqësive të lidhura me to. Masat lehtësuese ose zbutëse përfshijnë teknikat inxhinierike dhe ndërtimet rezistente ndaj risqeve, si dhe përmirësimin e politikave mjedisore dhe sociale dhe ndërgjegjësimin e publikut.

Figura 13. Hierarkia e masave të parandalimit/lehtësimit

Roli kryesor dhe përgjegjësitë në fazën e parandalimit/lehtësimit janë përcaktuar në formë tabelare për aktorët e mëposhtëm:

1. Ministria e Mbrojtjes dhe strukturat e vartësisë.
2. Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit.(DPRMSH).
3. Ministria e Brendshme - Drejtoria e Përgjithshme e Mbrojtjes nga Zjarri dhe Shpëtimit.
4. Ministria e Brendshme - Policia e Shtetit.
5. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS).
6. MSHMS – Qendra Spitalore Universitare (QSUT) “Nënë Tereza”.
7. MSHMS – Instituti i Shëndetit Publik (ISHP).
8. MSHMS – Qendra Kombëtare e Urgjencës Mjekësore (QKUM).
9. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (MBZHR).
10. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE).
11. MIE – Instituti i Ndërtimit;
12. MIE – Autoriteti Kombëtar për Sigurinë dhe Emergjencat në Miniera (AKSEM).
13. MIE – Shërbimi Gjeologjik Shqiptar (SHGJSH).
14. MIE – Qendra për Grumbullimin dhe Trajtimin e Kimikateve të Rrezikshme (QGTKR).
15. Ministria e Arsimit dhe Sportit (MAS).
16. Universiteti Politeknik i Tiranës – Instituti i Gjeoshkencave (IGJEO).
17. Ministria e Turizmit dhe Mjedisit (MTM).
18. Ministria e Financave dhe Ekonomisë (MFE).
19. Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme (MEPJ).
20. Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve (DPB).
21. Ministria e Kulturës (MK).
22. Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore (AMBU).
23. Qendra Vullnetare e Emergjencave Civile (QVEC).

3. Gatishmëria

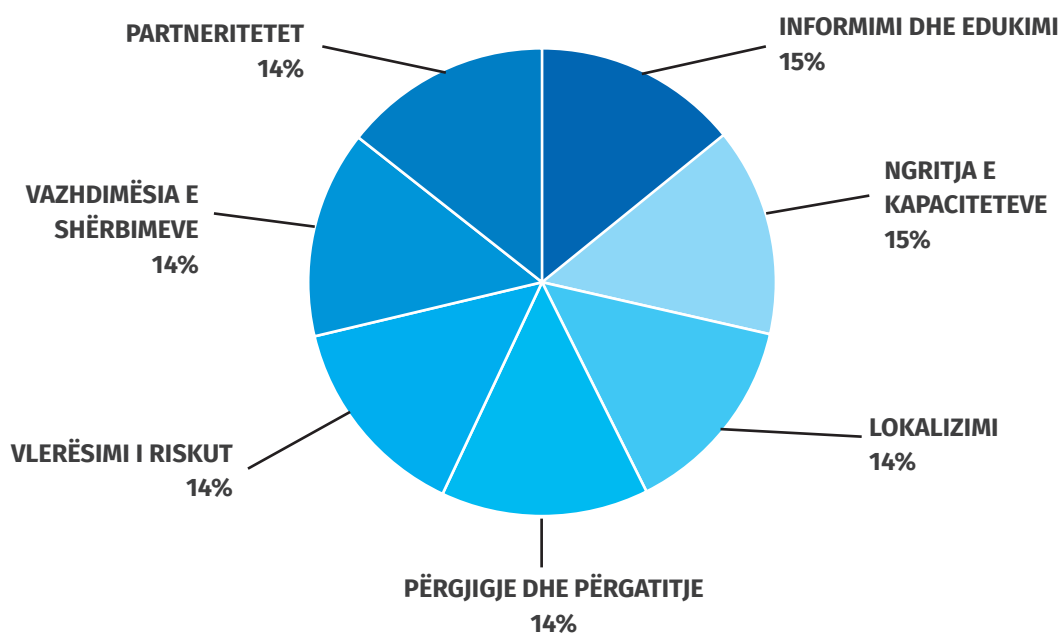
Me “gatishmëri” kuptohen njohuritë dhe kapacitetet e zhvilluara nga qeveritë, organizatat e përgjigjes dhe rimëkëmbjes, komunitetet dhe individët, për të parashikuar, për t’iu përgjigjur dhe për t’u rimëkëmbur në mënyrë efektive nga ndikimet e fatkeqësive të mundshme, të afërta apo reale.

Objektivi kryesor i fazës së gatishmërisë është të evitohet humbjet e jetës dhe të pasurive si pasojë e kërcënimeve dhe emergjencave. Elementët kyç të gatishmërisë janë ngritja dhe fuqizimi i kapaciteteve të sistemit të mbrojtjes civile dhe komuniteteve për të parashikuar, për të përballuar dhe për t’u rimëkëmbur nga ndikimet negative të rreziqeve dhe fatkeqësive të mundshme me efekt zinxhir (mund të përkufizohet si aftësi ripërtëritëse), të cilat përfshijnë kapacitetet në vijim:

- I. Rritja e nivelit të ndërgjegjësimit dhe përmirësimi i kapacitetit të komuniteteve ndaj kërcënimeve dhe ndikimeve të të gjitha rreziqeve.
- II. Pajisja e komuniteteve me aftësitë dhe mundësitë e nevojshme për të përballuar ndikimet e fatkeqësive.
- III. Rritja e kapacitetit të menaxhimit të riskut nga fatkeqësitë të sistemit të mbrojtjes civile në nivel qendror dhe vendor, të Komisioneve të Mbrojtjes Civile në nivel qarku dhe bashkie, këshillave, zyrave dhe qendrave operationale të emergjencave në të gjitha nivelet.
- IV. Plane dhe sisteme gjithëpërfshirëse qendrore dhe vendore të politikave të gatishmërisë dhe përgjigjes.
- V. Fuqizimi i partneritetit dhe bashkëpunimit ndërmjet të gjithë aktorëve dhe grupeve kryesore të interesit.

Shtatë komponentët kryesorë të gatishmërisë

Figura 14. Komponentët kryesorë të fazës së gatishmërisë

Identifikimi i rrezikut, analiza e cënueshmërisë e ekspozimit dhe vlerësimi i riskut

Kur njerëzit janë në dijeni të rreziqeve dhe risqeve që u kanosen, si dhe të ndikimit të mundshëm që mund të kenë tek ata vetë, familjet e tyre, mjetet e jetesës, biznesi ose komuniteti, atëherë ata janë më të mirë informuar rreth zbatimit të masave të kontrollit apo ndërhyrjeve, të cilat do të zbusin ndikimin negativ apo, akoma më mirë, do të eliminojnë ndikimin negativ të fatkeqësive.

AKMC ka hartuar Raportin e Vlerësimit të Riskut në nivel qendror i cili ofron detaje të nivelit të lartë rreth identifikimit të rrezikut dhe vlerësimit të riskut në Shqipëri. Secili prej tetë rreziqeve kryesore të identifikuar ka një vlerësim të veçantë të riskut.

Do të ketë gjithmonë rreziqe kryesore, të tilla si përmytjet, zjarret masive dhe aksidentet teknologjike, të cilat njihen nga shumica. Megjithatë, ekspertët e emergjencave dhe qytetarët duhet të njohin gjithashtu edhe rreziqet dytësore dhe ndikimet e tyre pasuese. Nëse ndodhin përmytje të konsiderueshme, njerëzit duhet të jenë të njohur me rreziqet dytësore, të tilla si kolera, shembja e ndërtesave, dëmtimi i rrugëve dhe/ose barra financiare e lidhur me humbjen e stoqeve ose kulturave bujqësore. Nëse të gjitha rreziqet dhe risqet e mundshme planifikohen, diskutohen dhe hartëzohen, zbatimi i masave të kontrollit bëhet më i lehtë.

Fëmijët janë identifikues mjaft të mirë të rrezikut dhe edukimi rreth menaxhimit të riskut nga fatkeqësitë duhet të nxitet që në moshë të hershme. Fëmijët mund të ndikojnë pozitivisht te prindërit përmes mesazheve, veprave artistike dhe lojërave që lidhen me riskun nga fatkeqësitë.

Rreziku: Një proces, fenomen ose aktivitet njerëzor që mund të shkaktojë humbje të jetës, plagosje apo impakte të tjera shëndetësore, dëmtim të pronës, ndërprerje të veprimtarisë sociale dhe ekonomike ose degradim mjedisor.

Cënueshmëria: Kushtet e përcaktuara nga faktorë apo procese fizike, sociale, ekonomike dhe mjedisore, të cilat rrisin ndjeshmërinë e një individi, komuniteti, pasurie apo të sistemeve ndaj ndikimeve të rreziqeve.

Ekspozimi: Situata e njerëzve, infrastrukturës, banesave, kapaciteteve prodhuese dhe të aseteve të tjera të prekshme njerëzore, të cilët ndodhen në zonën e rrezikuar.

Urbanizimi rrit cënueshmërinë dhe ekspozimin, çka nënkupton se gatishmëria, në veçanti paralajmërimi i hershëm dhe komunikimi, janë thelbësore për rritjen e sigurisë dhe zvogëlimin e ndikimeve tek komunitetet. Rëndësia e vlerësimit të riskut nuk mund të theksohet sa duhet. Vlerësimi i riskut bashkon në një analizë të vetme rrezikun, cënueshmërinë dhe ekspozimin.

Termi	Metodologjia	Kriteret	Detajet	Informacioni/ Vlerësimi
Të prekurit			Personat (dhe objektet, sipas nevojës) që mund të preken nga rreziku dhe pasojat e tij	Njerëzit, vendet, sipërfaqet, qytetet.
Mundësia/ Gjasat	Metodologjia e Vlerësimit Kombëtar të Riskut të fatkeqësive të AFAD, Turqi	Jeta e njeriut dhe shëndeti	Probabiliteti që një ngjarje (rrezik) të çojë në plagosje, gjendje të keqe shëndetësore apo dëmtime.	Shumë e pamundur
		Ekonomia dhe mjedisi		e pamundur
		Funksionaliteti i shoqërisë		e mundur
Mundësia/ Gjasat	Udhëzimi Kombëtar i Vlerësimit të Riskut të Emergjencave. Instituti Australian për Aftësinë Ripërtëritëse ndaj Fatkeqësive	Njerëzit	Probabiliteti që një ngjarje (rrezik) të çojë në plagosje, gjendje të keqe shëndetësore apo dëmtime	e pritshme
		Ekonomia		shumë e pritshme
		Mjedisi		Ekstremisht rrallë
		Ambientet shoqërore		Shumë rrallë
		Administrata publike		Rrallë
Ndikimi/ Impakti	Metodologjia e Vlerësimit Kombëtar të Riskut të fatkeqësive të AFAD, Turqi	Jeta e njeriut dhe shëndeti	Niveli i dëmit të mundshëm të një rreziku të caktuar	Me gjasa të ulëta
		Ekonomia dhe mjedisi		E mundshme
		Funksionaliteti i shoqërisë		Thuajse e sigurt
Ndikimi/ Impakti	Udhëzimi Kombëtar i Vlerësimit të Riskut të Emergjencave. Instituti Australian për Aftësinë Ripërtëritëse ndaj Fatkeqësive	Njerëzit	Niveli i dëmit të mundshëm të një rreziku të caktuar	I pakët
		Ekonomia		I rëndësishëm
		Mjedisi		I rëndë
		Ambientet shoqërore		Shumë i rëndë
		Administrata publike		Katastrofik
Masat e kontrollit		Njerëzit	Masat e kontrollit janë ndërhyrjet e ndërmarra për të për të eliminuar /zvogëluar riskun dhe për të parandaluar dëmin.	I papërfillshëm
		Ekonomia		I ulët
		Mjedisi		Mesatar
		Ambientet shoqërore		Madhor
		Administrata publike		Shkatërrimtar
Masat e kontrollit			Masat e kontrollit janë ndërhyrjet e ndërmarra për të për të eliminuar /zvogëluar riskun dhe për të parandaluar dëmin.	Eliminimi Zëvendësimi Lehtësimi Kufizimet Zvogëlimi Rregullat shtesë Burimet shtesë

Tabela 1. Vlerësimi i riskut dhe kërkesat për dokumentacion

Vazhdimësia e veprimtarisë dhe shërbimeve

Bizneset dhe shërbimet duhet të përpiqen të ruajnë vazhdimësinë e veprimtarisë, në të gjithë sektorët qeveritarë, joqeveritarë dhe privatë, në mënyrë sa më praktike dhe të sigurt që të jetë e mundur, ndërkohë që përgatiten për të përballuar dhe për t'u rimëkëmbur nga ndikimet e goditjeve dhe rreziqeve. Ekonomitë lokale udhëhiqen nga bizneset e vogla, të mesme dhe të mëdha. Shërbimet publike ose private, si transporti

dhe institucionet qeveritare janë thelbësore që qytetarët të vazhdojnë jetën e përditshme. Bizneset janë një pjesë kyçe e këtyre komuniteteve dhe është e rëndësishme që të mbeten të hapura, të mbrojnë mjetet e jetesës dhe të garantojnë aksesin e njerëzve në mallrat dhe shërbimet që u nevojiten. Gatishmëria dhe planifikimi janë thelbësore për një vazhdimësi të suksesshme.

Ngritja e një sistemi të menaxhimit të vazhdimësisë së veprimtarisë (SMVV) është diçka fleksibël dhe e përshtatshme për organizatat dhe bizneset. Një SMVV është një grup elementesh të ndërlidhura që përdoren nga organizatat për të krijuar, zbatuar, operuar, monitoruar, rishikuar, ruajtur dhe përmirësuar kapacitetet e tyre të vazhdimësisë së veprimtarisë. Këto elemente përfshijnë njerëzit, politikat, planet, procedurat, proceset, strukturat dhe burimet. Të gjithë elementet përdoren për të rimëkëmbur, rivendosur dhe rifilluar ofrimin e produkteve dhe shërbimeve me kapacitete të pranueshme të paracaktuara dhe brenda afateve kohore të pranueshme të paracaktuara, në çdo rast kur ndodhin ndërprerje të rënda të veprimtarisë.

Ekzistojnë standarde dhe udhëzime të ndryshme ndërkombëtare të vazhdimësisë së veprimtarisë (www.iso.org), të cilat janë pjesë e termit të përbashkët aftësia ripërtëritëse organizative.

MENAXHIMI I VAZHDIMËSISË SË VEPRIMTARISË

Nr.	Veprimi	Përshkrimi	Shëno me ☒	Shënimet e pronarit të biznesit
1	PLANIFIKIMI	Lista e kontakteve të emergjencave të punonjësve (marrëdhënia), zinxhiri i furnizimit dhe shërbimi në raste emergjencash. Sigurim?		
2	IDENTIFIKIMI I RREZIKUT	Cilat janë goditjet apo ngjarjet që mund të ndikojnë në veprimtarinë/biznesin tuaj?		
3	RISKU I BIZNESIT	Cila pjesë e biznesit është më e cenueshme? Të renditen produktet/shërbimet dhe të llogaritet koha dhe shkalla e ndikimit. Teknologjia e informacionit dhe të dhënat.		
4	FINANCIMI	Çfarë mbështetjeje ekziston? E brendshme/e jashtme. Kuponët për pagesa me para në dorë në rastet e emergjencave – A mund të përdor financime të tilla dhe të pranoj kuponë? A kam bërë përlogaritje dhe parashikime?		
5	TESTIMI	Përgatitja dhe testimi i planeve me stafin dhe furnitorët. Po nëse?		
6	MBROJTJA	Mallra të freskëta. Produkte që prishen. Gjëja e gjallë. Ripozicionimi i stokeve. Vendndodhje shtesë?		
7	KOMUNIKIMI	Klientët Punonjësit. Zinxhiri i furnizimit. Bizneset e tjera.		
8	RIMËKËMBJA	Plani për rimëkëmbje. Studimi i dëmeve. Prioritizimi i shërbimeve/ veprimtarive. Përdorimi i rezervave. Paratë në raste emergjencash.		

Tabela 2. Lista e kontrollit për vazhdimësinë e veprimtarisë

Roli kryesor dhe përgjegjësitë në fazën e gatishmërisë janë përcaktuar në formë tabelare për aktorët e mëposhtëm:

1. Ministria e Mbrojtjes dhe strukturat e vartësisë.
2. Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit.
3. Ministria e Brendshme - Drejtoria e Përgjithshme e Mbrojtjes nga Zjarri dhe Shpëtimit.
4. Ministria e Brendshme - Policia e Shtetit.
5. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.
6. MSHMS – Qendra Spitalore Universitare “Nënë Tereza”.
7. MSHMS – Instituti i Shëndetit Publik.
8. MSHMS – Qendra Kombëtare e Urgjencës Mjekësore.
9. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.
10. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë.
11. MIE – Instituti i Ndërtimit.
12. MIE – Autoriteti Kombëtar për Sigurinë dhe Emergjencat në Miniera.
13. MIE – Shërbimi Gjeologjik Shqiptar.
14. MIE – Qendra për Grumbullimin dhe Trajtimin e Kimikateve të Rrezikshme.
15. Ministria e Arsimit dhe Sportit.
16. Universiteti Politeknik i Tiranës – Instituti i Gjeoshkencave.
17. Instituti i Fizikës Bërthamore të Zbatuar (IFBZ)
18. Ministria e Turizmit dhe Mjedisit.
19. Ministria e Financave dhe Ekonomisë.
20. Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme.
21. Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve.
22. Ministria e Kulturës.
23. Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore.
24. Kryqi i Kuq Shqiptar (KKSH)
25. Qendra Vullnetare e Emergjencave Civile.

4. Përgjigja

Përmbledhje nga praktikat më të mira të fazë së përgjigjes

Të gjitha aspektet e përgjigjes duhet të koordinohen dhe kontrollohen përmes zbatimit të një Sistemi të Menaxhimit të Emergjencave, i cili u mundëson të gjithë grupeve të interesit që të përgjigjen me efektivitet dhe efikasitet duke punuar së bashku.

Vazhdimësia e përgjigjes ndaj emergjencave

Ndodh një emergjencë/fatkeqësi

- I. Sa më shpejt që të jetë e mundur duhet ndërgjegjësimi për situatën dhe mbledhja e informacionit fillon dhe vazhdon gjatë gjithë kohës.
- II. Njoftohen autoritetet.
- III. Mobilizohen strukturat operacionale që shkojnë të parat në vendngjarje, AKMC dhe agjencitë e tjera.
- IV. Mbërrijnë strukturat operacionale që shkojnë të parat në vendngjarje dhe komunikohen mesazhet.
- V. Vazhdon mbledhja e të dhënave dhe e informacionit.
- VI. Aktivizimi i Qendrës Kombëtare Operacionale të Emergjencave Civile
- VII. Strukturat operacionale që shkojnë të parat në vendngjarje dhe agjencitë e tjera punojnë së bashku për të zgjidhur situatën.
- VIII. Menaxhimi i vazhdueshëm i riskut nga emergjencat dhe vënia në funksion e qendrave operacionale të emergjencave.
- IX. Nëse është e nevojshme, merren në konsideratë vazhdimësia e veprimtarive dhe rimëkëmbja e menjëhershme, si dhe zbatohen planet.
- X. Monitorimi dhe rishikimi periodik nga AKMC në kuadër të sistemit të koordinimit.

Aktivizimi i përgjigjes në Shqipëri

Emergjenca të shkallës më të ulët do të përfshijnë:

- Emergjencat civile që në kuptimin e ligjit 45/2019 emërtohen emergjenca civile vendore dhe emergjenca civile rajonale.
- Emergjencat civile vendore dhe ato rajonale të cilat mund të kërkojnë edhe aktivizimin e disa kapaciteteve operacionale shtesë të institucioneve dhe strukturave qendrore.
- Emergjencat civile kombëtare për të cilat **nuk shpallet** gjendja e fatkeqësisë natyrore.

Emergjenca civile të shkallës më të lartë do quhen emergjencat civile që sipas ligjit nr. 45/2019 emërtohen emergjenca civile kombëtare dhe për të cilat **shpallet** gjendja e fatkeqësisë natyrore.

Sistemi i Mbrojtjes Civile (SMC) vepron si një sistem i strukturuar i menaxhimit të emergjencave dhe mbulon qeverinë, ministritë dhe agjencitë. SMC është fleksibël dhe i përshtatshëm në lidhje me një emergjencë të caktuar. Faza e përgjigjes ka katër etapa aktivizimi:

Alarmi për rritjen e gatishmërisë	Etapa I	Të gjitha masat për njoftimin e parë Mbledhja e informacionit Sinjalizimi për të rritur gatishmërinë
Vendosja e gjendjes së gatishmërisë	Etapa II	Gatishmëri e plotë Njoftimi i situatës së pashmangshme
Aktivizimi	Etapa III	Dislokimi i plotë dhe mobilizimi
Dalja nga situata	Etapa IV	Rikthimi i burimeve në veprimtaritë e zakonshme

Tabela 3. Etapat e aktivizimit të fazës së Përgjigjes

Etapa I: Alarmi për rritjen e gatishmërisë vendoset në çastin e marrjes së njoftimit paraprak ose të informacionit për mundësinë e ndodhjes së një ngjarjeje e cila mund të shoqërohet me dëmtime në njerëz dhe dëme materiale.

Etapa II: Vendosja e gjendjes së gatishmërisë. Gjendja e gatishmërisë vendoset kur një rrezik i afërt konsiderohet i pashmangshëm dhe mund të shoqërohet me dëme në njerëz dhe materiale.

Etapa III: Aktivizimi fillon në rastet kur një ngjarje e papritur ka shkaktuar dëmtime në njerëz dhe materiale ose kur një ngjarje e ngadaltë është në zhvillim e sipër dhe mund të sjellë të njëjtat pasoja të cilat tejkalojnë mundësitë për t'u përballuar nga strukturat e Mbrojtjes Civile në nivel vendor. Ministri përgjegjës për Mbrojtjen Civile është autoriteti që njofton fillimin e etapës 3, "aktivizimi", duke angazhuar vetëm strukturat e përhershme që në misionin e tyre kanë detyra për mbrojtjen civile.

Në rastet e emergjencave civile kombëtare dhe në të cilat shpallet gjendja e fatkeqësisë natyrore, me vendim të Këshillit të Ministrave krijohet KNEC-ja. Në mbledhjen e tij të parë, KNEC-ja emëron DQO-në, që do të marrë drejtimin e përgjithshëm për përgjigjen në nivel qendror dhe asistencën ndërkombëtare, nëse është e nevojshme.

Etapa IV: Dalja nga situata Njoftimi për këtë etapë, bëhet nga i njëjti autoritet që ka njoftuar fillimin e etapës I, II ose III.

Në etapën IV, "dalja nga situata", mund të kalohet:

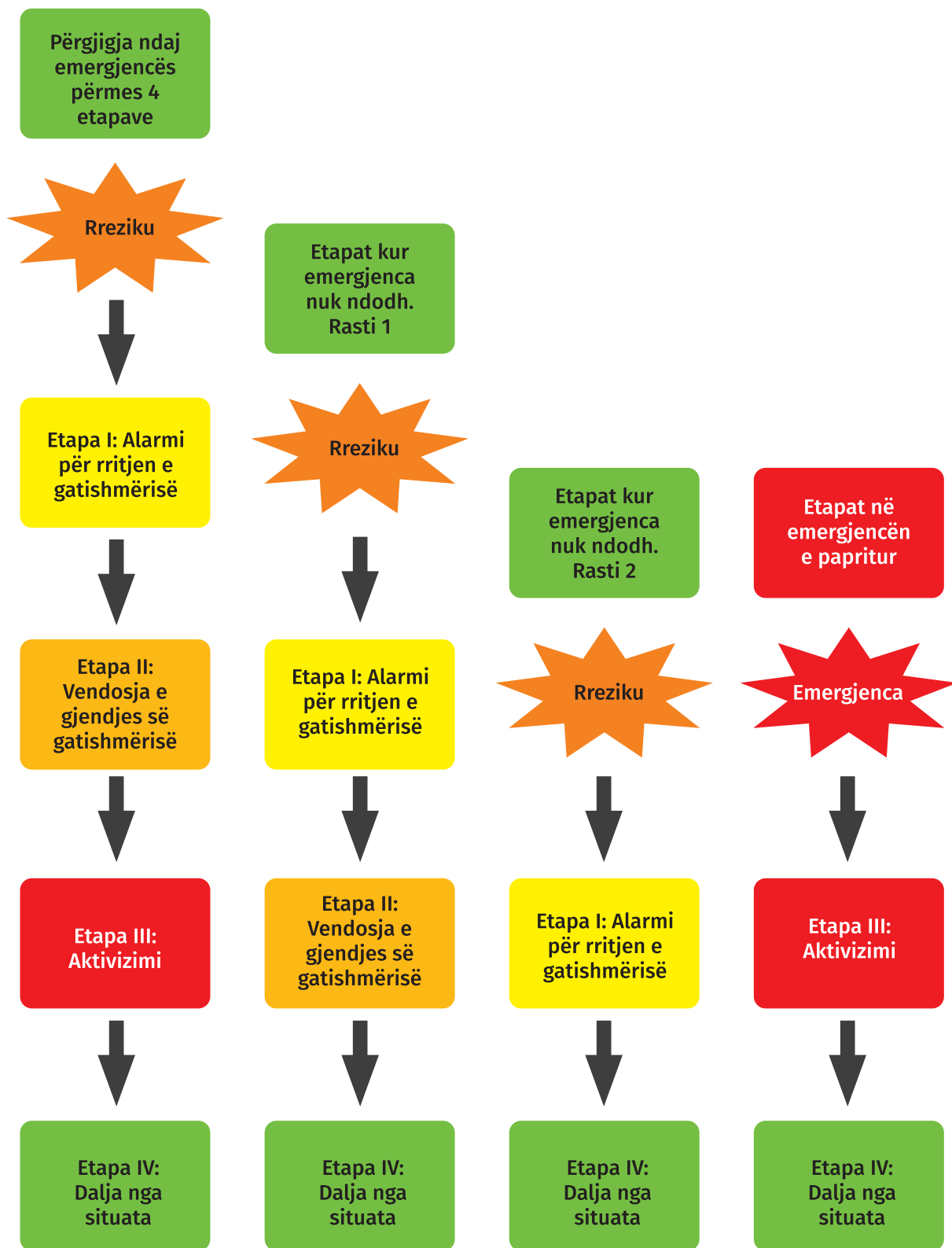
- Menjëherë pas etapës së I-rë ose të II-të dhe pa kaluar situatën e fatkeqësisë
- Nga etapa III-të kur një ngjarje ka ndodhur realisht.

Etapa IV paraqet situatën normale, kur nuk ekziston më kërcënim i drejtpërdrejtë.

Në çdo rast dalja nga situata bëhet kur:

- Është bërë vlerësimi i plotë i situatës.
- Kërcënimi i fatkeqësisë është zvogëluar.
- Operacionet e ndihmës kanë dhënë rezultatet e duhura.
- Nevojat më imediate janë plotësuar.

Figura 15. Kalimi nëpër etapat e fazës së përgjigjes në raste të ndryshme

Rolet dhe përgjegjësitë janë shpjeguar në formë tabelare për aktivitetet e mëposhtme të fazës së “përgjigjes”

Koordinimi i Përgjithshëm: Emergjencia të shkallës më të ulët
Koordinimi i Përgjithshëm: Emergjencia të shkallës më të lartë
Aktivizimi dhe koordinimi i Strukturave Operacionale të nivelit vendor
Aktivizimi dhe bashkërendimi i Strukturave Operacionale Aktive dhe Strukturave Operacionale Mbështetëse Shtetërore
Operacionet e Kërkim-Shpëtimit (SAR – Search and Rescue)
Vlerësimi i Nevojave: Emergjencat e shkallës më të ulët
Vlerësimi i Nevojave: Emergjencia të Shkallës më të lartë
Grupet e përbashkëta të vlerësimit
Vlerësimi i dëmeve (në aspektin e dëmtimeve të infrastrukturës dhe objekteve të ndërtimit)
Qendra Kombëtare Operacionale e Emergjencave Civile (QKOE)
Sigurimi i informacionit për Qendrën Kombëtare Operacionale të Emergjencave Civile
Ekipi i Menaxhimit të Emergjencës Civile (Task Force)
Paralajmërimi i hershëm, njoftimi i hershëm, informimi dhe këshillimi i publikut
Mjetet e transportit të emergjencës duke përfshirë transportimin gjatë emergjencës të njerëzve, evakuimin, grupeve të Kërkim-Shpëtimit, artikujve të ndihmës, depozitave të ujit dhe naftës
Lehtësirat e Transportit Ndërkombëtar për Emergjencat (Ajri dhe Deti)
Hyrja për në zonat e prekura nga emergjenca
Kontrolli i kufijve në kohë emergjence
Shërbimi shëndetësor parësor
Shërbimi shëndetësor dytësor dhe tretësor
Menaxhimi i të dëmtuarve/viktimave në masë
Sigurimi i Shërbimit të Shëndetit Publik
Sigurimi dhe rivendosja në funksionim e shërbimeve jetike
Evakuimi i popullsisë civile
Sigurimi i digave, pritave, argjinaturave, kanaleve, lumenjve, liqeneve etj.
Identifikimi dhe sigurimi i strehimeve të përkohshme
Menaxhimi i artikujve të ndihmës emergjente nga burime të brendshme
Menaxhimi i artikujve të ndihmës emergjente nga burime ndërkombëtare
Telekomunikacioni për emergjencat
Shërbimet e Ndihmës Sociale, mbështetja psikosociale/zvogëlimi i panikut
Ruajtja e Sigurisë dhe Rendit Publik
Ri-bashkimet familjare

Raportimi

Lista e mëposhtme e kontrollit (II MARCH) ndihmon Drejtuesit e Operacionit dhe personat përgjegjës që merren me raportimin:

Elementi	Pyetjet dhe aspektet kryesore për t'u marrë në konsideratë	Veprimi
I	Informacioni (Information) Çfarë, ku, kur, si, sa, pasojat, çfarë mund të ndodhë? Periudha kohore dhe historiku (nëse ka), raportimi i fakteve kryesore	
I	Qëllimi (Intent) Pse jemi këtu, çfarë po mundohemi të arrijmë? Qëllimi strategjik dhe objektivat, strategjia e përbashkët e punës	
M	Metoda (Method) Si do ta realizojmë qëllimin? Komanda, kontrolli dhe masat e koordinimit, politikat dhe planet taktike dhe operacionale, planet e kontingjencës	
A	Administrimi (Administration) Çfarë nevojitet për një zbatim efektiv, efikas dhe të sigurt? Identifikimi i drejtuesve, përcaktimi i detyrave, afatet kohore, regjistrat e vendimeve, pajisjet, kodi i veshjes, pajisjet e mbrojtjes personale (PMP), mirëqenia, ushqimet, logjistika	
R	Vlerësimi i riskut (Risk Assessment) Cilat janë risqet përkatëse dhe çfarë masash nevojiten për zbutjen e tyre? Vlerësimet e riskut (dinamike dhe analitike) duhet të ndahen për të pasur një kuptim të përbashkët rreth riskut. Risqet duhet të zvogëlohen në nivelin më të ulët të mundshëm duke marrë masa parandaluese, sipas prioritetit. Të merret në konsideratë hierarkia e kontrolleve. Të merren në konsideratë kontrollet e vendimeve	
C	Komunikimet (Communication) Si do të nisin dhe ruhen komunikimet me të gjithë partnerët dhe palët e interesuara? Kodet me radio, mjetet e tjera të komunikimit, njohuritë mbi komunikimet ndërinstucionale, vlerësimi i informacionit, administrimi i mediave dhe strategjia e përbashkët për median	
H	Çështjet humanitare (Humanitarian issues) Çfarë asistence humanitare mund të nevojitet dhe cilat janë çështjet e lidhura me të drejtat e njeriut që mund të lindin nga kjo ngjarje dhe nga përgjigja ndaj saj? Kërkesa për asistencë humanitare, ndarja dhe zbulimi i informacionit, ndikimet e mundshme tek të drejtat e njeriut	

Tabela 4. Formati i raportimit II MARCH

Përmbledhja

Përmbledhja përfshin formate të ndryshme dhe është thelbësore për mbledhjen e informacionit, të mësuarit, monitorimin dhe vlerësimin, si dhe për rritjen e sigurisë.

Përmbledhja e menjëhershme	Pas përfundimit të një detyre ose aktiviteti, individët ose ekipet mund të bëjnë përmbledhje për menaxherët e emergjencave ose mbikëqyrësit duke u dhënë kështu informacionet përkatëse. Kjo mund të realizohet gjatë një emergjence.
Përmbledhja për rastet madhore	Një përmbledhje e strukturuar që realizohet menjëherë pas një emergjence me të gjithë pjesëtarët e stafit. Duhet të zbatohet për emergjencat dhe brenda QOEC-së. Duhet të koordinohet nga menaxheri i emergjencave dhe të gjithë pjesëtarët e stafit kanë mundësinë të japin komente dhe ide. Duhet të mbahen shënime vëzhgimet.
Përmbledhja formale/ Shqyrtimi pas veprimeve (After Action Review/AAR)	Një përmbledhje formale është një ngjarje e organizuar në një datë të mëvonshme, pas emergjencës. Ajo pasqyron strategjinë, aftësinë, operacionet dhe aspektet teknike. Zakonisht, gjatë kësaj përmbledhjeje marrin pjesë shumë agjenci. Mund të ketë një veprim pas një shqyrtimi pas veprimeve (AAR).
Përmbledhja për mirëqenien	Koordinohet nga nëpunësi përkatës për mirëqenien. Garanton trajtimin e emergjencave kritike. Rikujton të gjithë pjesëtarët e stafit rreth ambienteve dhe mekanizmave të mirëqenies. Stafi duhet të inkurajohet që të përdorë ambientet e mirëqenies dhe të angazhohet me stafin e trajnuar.

Tabela 5. Formate për mbledhjen e informacionit

Shqyrtimet pas veprimeve

Shqyrtimet pas veprimeve (AAR) janë një pjesë thelbësore e vazhdimësisë së planifikimit të gatishmërisë gjatë emergjencave, e cila mbështet përgjigjen efektive ndaj krizave dhe fatkeqësive.

Rishikimi

AKMC, strukturat e mbrojtjes civile në ministritë e linjës, institucionet dhe strukturat monitoruese dhe informuese/njoftuese, strukturat operationale, sektorët e planifikimit dhe mbrojtjes civile dhe KMC në nivel qarku dhe strukturat e planifikimit dhe mbrojtjes civile dhe KMC në bashki janë përgjegjës për të bërë rishikimin e plotë të veprimeve të planëzuara dhe të realizuara në fund të çdo situatë emergjence civile/fatkeqësie. Rishikimi duhet të përfshijë kontributet e të gjithë protagonistëve duke përfshirë popullsinë e prekur dhe organizatat e ndryshme aktive dhe të interesuara. Aspekt i rëndësishëm i rishikimit është të parashikojë në mënyrë të saktë veprimet që duhen ndërmarrë për t'u realizuar në të ardhmen. Rishikimi mund të nxjerrë probleme të qarta se si duhet vepruar dhe hapat që duhet të ndërmerren nga strukturat përkatëse për të parandaluar dhe për të lehtësuar pasojat në ngjarje të tilla në të ardhmen dhe për të përmirësuar fazën e gatishmërisë.

Vlerësimi

Vlerësimi i jashtëm ose i brendshëm duhet të marrë parasysh të njëjtat çështje si dhe rishikimi i brendshëm, por mund të kërkohej që vlerësimi të japë një analizë më të hollësishme të ndërmarrë nga vlerësues të specializuar në fushën e mbrojtjes civile, por që, domosdoshmërisht, të mos kenë qenë drejtpërdrejt të përfshirë në operacionet e përgjigjes konkrete që po vlerësohet.

Faza vijuese

Çështjet ose rekomandimet mbi të cilat është rënë dakord gjatë rishikimit dhe vlerësimit të një situatë emergjente, ndiqen në vazhdimësi nga AKMC-ja dhe strukturat e tjera të Sistemit Kombëtar të Mbrojtjes Civile, nëpërmjet hapave në vazhdim:

- Shtesa apo ndryshime, rishikime ose përgjithësime të PKEC-së si dhe në planet për emergjencat civile të niveleve të ndryshme (në nivel qarku, bashkie).
- Shtesa apo ndryshime për masat ekzistuese dhe masat e reja që do të përfshihen në:
 - Parandalim dhe lehtësim.
 - Gatishmëri.
 - Përgjigje.
 - Rimëkëmbje.
- Ndryshime në strukturën e forcave operacionale të sistemit të mbrojtjes civile.
- Rishikim i çështjeve të veçanta brenda sistemit të mbrojtjes civile, si për shembull: njoftimi i hershëm (paralajmërimi), ndërgjegjësimi publik, rolet dhe përgjegjësitë parësore, mekanizmat e koordinimit, lidhjet me mekanizmat e përgjigjes ndërkombëtare dhe aktivitetet trajnuese.
- Faktorë të veçantë për t'u përfshirë në planet e zhvillimit në nivel qendror, qarku dhe vendor, duke përfshirë dhe ata faktorë që kanë mbështetjen ndërkombëtare.

Roli kryesor dhe përgjegjësitë në fazën e përgjigjes janë përcaktuar në formë tabelare për aktorët e mëposhtëm:

1. Ministria e Mbrojtjes. Forcat e Armatosura.
2. Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit.
3. Ministria e Brendshme - Drejtoria e Përgjithshme e Mbrojtjes nga Zjarri dhe Shpëtimit.
4. Ministria e Brendshme - Policia e Shtetit.
5. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.
6. MSHMS – Qendra Spitalore Universitare “Nënë Tereza”.
7. MSHMS – Instituti i Shëndetit Publik.
8. MSHMS – Qendra Kombëtare e Urgjencës Mjekësore.
9. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.
10. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë.
11. MIE – Instituti i Ndërtimit.
12. MIE – Autoriteti Kombëtar për Sigurinë dhe Emergjencat në Miniera.
13. MIE – Shërbimi Gjeologjik Shqiptar.
14. MIE – Qendra për Grumbullimin dhe Trajtimin e Kimikateve të Rrezikshme.
15. Ministria e Arsimit dhe Sportit.
16. Universiteti Politeknik i Tiranës – Instituti i Gjeoshkencave.
17. Instituti i Fizikës Bërthamore të Zbatuar.
18. Ministria e Turizmit dhe Mjedisit.
19. Ministria e Financave dhe Ekonomisë.
20. Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme.
21. Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve.
22. Ministria e Kulturës.
23. Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore.
24. Kryqi i Kuq Shqiptar (KKSH)
25. Qendra Vullnetare e Emergjencave Civile.

5. Rimëkëmbja

Rimëkëmbja është rivendosja ose përmirësimi i mjeteve të jetesës dhe të shëndetit, aseteve ekonomike, fizike, shoqërore, kulturore dhe mjedisore, sistemeve dhe aktiviteteve të një komuniteti ose shoqërie të prekur nga fatkeqësitë, në përputhje me parimet e zhvillimit të qëndrueshëm dhe konceptit “rindërto më mirë” / “ndërto në mënyrë të qëndrueshme”, për të shmangur ose zvogëluar riskun e fatkeqësive të ardhshme.

Aktivitetet e rimëkëmbjes nga fatkeqësitë duhet të fillojnë ndërkohë që vijnë përpjekjet për përgjigje me qëllim mbrojtjen e jetës dhe të pronës. Vendimet e marra gjatë fazës së përgjigjes do të kenë ndikim të planifikimi i rimëkëmbjes nga fatkeqësitë.

Parimet udhëzuese të rimëkëmbjes janë:

- Fuqizimi i individëve dhe familjeve.
- Lidhshëpi dhe udhëheqësit vendorë.
- Planifikimi i rimëkëmbjes përpara fatkeqësive.
- Partneritetet e angazhuara dhe përfshirja.
- Bashkimi i përpjekjeve.
- Afati kohor dhe fleksibiliteti.
- Aftësia ripërtëritëse dhe qëndrueshmëria.
- Rimëkëmbja psikologjike dhe emocionale.

Figura 16. Periudhat e rimëkëmbjes nga fatkeqësitë

Faktorët për t'u marrë në konsideratë gjatë rimëkëmbjes

- Shpeshherë, aktivitetet e rimëkëmbjes fillojnë ndërkohë që vijojnë operacionet e përgjigjes.
- Procesi i rimëkëmbjes mund të zgjasë disa javë dhe madje vite.
- Do të duhet të merren vendime të shpejta rreth godinave thelbësore të shërbimeve publike (ku përfshihen ambientet shëndetësore dhe shkollat), të cilat mund të jenë dëmtuar rëndë ose shkatërruar.
- Ndërtesat, të cilat nuk mund të riparohen, duhet të shkatërrohen dhe të merren në konsideratë objekte zëvendësuese të përkohshme ose të përhershme.
- Do të duhet të merren vendime të shpejta lidhur me strehimin e sigurt të popullsisë të prekur.
- Operacionet e rimëkëmbjes duhet të ofrojnë barazi dhe akses për të gjithë personat në komunitetin e prekur.
- Me shumë mundësi, për të arritur rimëkëmbjen nga emergjencat në shkallë të gjerë do të nevojitet asistencë ndërkombëtare.
- Dëmet ndaj industrisë ose bujqësisë mund të kenë ndikime të thella në ekonomi dhe në rimëkëmbjen afatgjatë.
- Rimëkëmbja është një mundësi për përmirësim. Gjatë rimëkëmbjes së tyre, komunitetet duhet të marrin në konsideratë mënyrat se si mund të zbatojnë parimin e “rindërtimit më të fortë”.

Roli kryesor dhe përgjegjësitë në fazën e rimëkëmbjes janë përcaktuar në formë tabelare për aktorët e mëposhtëm:

1. Ministria e Mbrojtjes dhe strukturat e varësisë.	12. MIE – Autoriteti Kombëtar për Sigurinë dhe Emergjencat në Miniera.
2. Drejtoria e Përgjithshme e Rezervave Materiale të Shtetit.	13. MIE – Shërbimi Gjeologjik Shqiptar.
3. Ministria e Brendshme - Drejtoria e Përgjithshme e Mbrojtjes nga Zjarri dhe Shpëtimit.	14. Ministria e Arsimit dhe Sportit.
4. Ministria e Brendshme - Policia e Shtetit.	15. Universiteti Politeknik i Tiranës – Instituti i Gjeoshkencave.
5. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale.	16. Instituti i Fizikës Bërthamore të Zbatuar.
6. MSHMS – Qendra Spitalore Universitare “Nënë Tereza”.	17. Ministria e Turizmit dhe Mjedisit.
7. MSHMS – Instituti i Shëndetit Publik.	18. Ministria e Financave dhe Ekonomisë.
8. MSHMS – Qendra Kombëtare e Urgjencës Mjekësore.	19. Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme.
9. Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural.	20. Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve.
10. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë.	21. Ministria e Kulturës.
11. MIE – Instituti i Ndërtimit.	22. Agjencia e Menaxhimit të Burimeve Ujore.
	23. Kryqi i Kuq Shqiptar (KKSH)
	24. Qendra Vullnetare e Emergjencave Civile.

6. Trajnimi dhe zhvillimi

Përmbledhje

Trajnimi dhe zhvillimi janë koncepte tejte të gjera dhe një nga aspektet më të rëndësishme për t'u marrë në konsideratë janë specifikat e tyre. Trajnimi mund të realizohet në nivel personal, profesional dhe akademik, si dhe në ekipe, departamente dhe agjenci. Trajnimi dhe zhvillimi në partneritet inkurajohet fort dhe zakonisht është efikas nga pikëpamja e kostos. Kur merret në konsideratë një plan disavjeçar i trajnimeve dhe ushtrimeve, duhet të identifikohet një institucion i qartë përgjegjës, i cili për Shqipërinë do të jetë AKMC-ja.

Qëllimi i Planit disavjeçar të trajnimeve dhe ushtrimeve (PDTU) është të ofrojë një dokument udhëzues/PSV për t'u zbatuar nga AKMC. Ky plan është një dokument në ndryshim të vazhdueshëm, i cili do të përditësohet dhe përpunohet çdo vit. Planit disavjeçar i trajnimeve dhe ushtrimeve ofron një udhërrëfyes për t'u ndjekur nga AKMC dhe agjencitë partnere për realizimin e prioriteteve të parashikuara në ligjin nr. 45/2019. Gjithashtu, plani përcakton identifikimin e aftësive kryesore të synuara, të lidhura me prioritetet, si dhe trajnimet dhe ushtrimet që do të ndihmojnë agjencitë t'i përftojnë ose validojnë këto aftësi. Planit disavjeçar i trajnimeve dhe ushtrimeve përfshin modelin e kalendarit të trajnimeve dhe ushtrimeve, i cili parashikon aktivitetet e propozuara. Ai përfaqëson zhvillimin natyral të trajnimeve dhe ushtrimeve që duhet të realizohen në përputhje me qasjen e “shtyllave kryesore”.

Koordinimi

AKMC është përgjegjëse sipas ligjit 45/2019 për trajnimet dhe ushtrimet që kanë të bëjnë me mbrojtjen civile. AKMC përgatit programin e trajnimit të strukturave të mbrojtjes civile, në nivel qendror dhe vendor⁶.

Cikli i zhvillimit

Bazuar në statusin aktual të AKMC-së dhe të partnerëve të saj strategjikë, PDTU duhet të zhvillohet nga ana funksionale dhe të bazohet në objektiva SMART (specifikë, të matshëm, të arritshëm, realistë dhe të bazuara në kohë ose sipas tipit të tyre). Evidencat janë dhënë nga dokumenti i Vlerësimit të Riskut nga Fatkeqësitë në nivel qendror dhe nga Raporti i Vlerësimit të Kapaciteteve të Sistemit të Menaxhimit të Riskut nga Fatkeqësitë. Agjencitë janë në dijeni të kohëzgjatjes aktuale të trajnimit në lidhje me fazat e gatishmërisë dhe përgjigjes ndaj emergjencave. Njohja është elementi kyç në koordinimin e treguesve bazë të kapacitetit dhe aftësisë së strukturave operacionale dhe të institucioneve dhe strukturave të mbrojtjes civile.

6 Programi i trajnimit në fuqi është miratuar me Urdhër nr. 446, datë 29.3.2023 të Ministrit të Mbrojtjes “Për miratimin e “programit të trajnimit për mbrojtjen civile për strukturat shtetërore, subjektet private dhe vullnetarët”

Planifikimi kombëtar

Për të garantuar një zbatim realist, ndarja gjeo-administrative mundëson që AKMC të zbatojë një plan vjetor të trajnimeve, ushtrimeve dhe stërvitjeve. Duhet t'i kushtohet vëmendje shpeshtësisë së rrezikut, vlerësimeve të riskut, emergjencave të përsëritura dhe mbi të gjitha, zhvillimit profesional të stafit.

Ushtrimet e bazuara në diskutime

Ushtrimet e bazuara në diskutime përdoren zakonisht si pikënisje në qasjen e shtyllave kryesore, për ciklin, grupin dhe gamën e ushtrimeve. Ushtrimet e bazuara në diskutime përfshijnë:

- Seminaret.
- Punëtoritë (workshopet).
- Ushtrimet në tavolinë (Table Top Exercise/TTX).
- Lojërat.

Stërvitjet e bazuara në operacione

Stërvitjet e bazuara në operacione përdoren për të validuar planet, politikat, marrëveshjet dhe procedurat e konkretizuara në ushtrimet e bazuara në diskutime. Stërvitjet e bazuara në operacione përfshijnë:

- Stërvitjet e specialitetit (Drills).
- Stërvitje funksionale (FE).
- Stërvitje në shkallë të gjerë (FSX).

Në vijim jepen disa faqe interneti me informacion për rritjen e njohurive dhe të kapaciteteve si për ekspertët që janë të angazhuar me sistemin e mbrojtjes civile në nivel qendror ose lokal ashtu edhe për grupet e tjera të interesit.

- [illegible]

8. Mirëmbajtja e planit

PKEC është një dokument në ndryshim të vazhdueshëm dhe do të rishikohet rregullisht për të vlerësuar përputhshmërinë e tij me legjislacionin dhe politikat ekzistuese dhe ato të reja, me kushtet në zhvillim, si dhe me përvojën e fituar nga përdorimi i tij. Rishikimet për të vlerësuar efektivitetin e PKEC-së **do të kryhen së paku një herë në 3 vjet.**

AKMC-ja do të koordinojë dhe mbikëqyrë procesin e rishikimit dhe mirëmbajtjes së PKEC-së. Procesi i rishikimit përfshin zhvillimin ose përditësimin e dokumenteve të nevojshme për realizimin e shërbimeve kritike. Përditësimet e konsiderueshme të PKEC-së do të shqyrtohen dhe miratohen përmes procesit të rishikimit ndërinstytucional. PKEC-ja do të rishikohet në mënyrë që:

- I. Të garantojë se vazhdon të përputhet me kontekstin e ZRF dhe MC në vend dhe mbështet siç duhet të katër fazat e menaxhimit të emergjencave civile.
- II. Të garantojë se merr në konsideratë në mënyrë të përshtatshme organizimin e ministrive, institucioneve, agjencive dhe strukturave përgjegjëse në të tre nivelet e sistemit të MC në vend.
- III. Të përditësohen proceset bazuar në ndryshimet e risqeve dhe elementëve përbërës të tyre duke marrë parasysh edhe ndikimet e ndryshimeve klimatike.
- IV. Të përfshijë reflektimet nga mësimet e nxjerra dhe praktikatat efektive nga operacionet e përditshme, ushtrimet dhe fatkeqësitë reale.
- V. Të reflektohet Vlerësimi i Riskut në nivel qendror, Strategjia Kombëtare për Zvogëlimin e Riskut nga Fatkeqësitë dhe ecuria e përpjekjeve kombëtare për zvogëlimin e riskut.
- VI. Të reflektohen ndryshimet në sistemin e paralajmërimit të hershëm dhe të tjera zhvillime relevante në nivelin teknik dhe shkencor.
- VII. Të përshtatet me ndryshimet ligjore dhe të politikave në fushën e ZRF dhe MC por edhe në legjislacionin dhe politikat e tjera sektoriale dhe ndërsektoriale të lidhura dhe me ndikim në to.
- VIII. Të përshtatet me ndryshimet organizative të të gjithë sektorëve të tjerë me ndikim në ZRF dhe MC.
- IX. Të përshtatet me ndryshimet në politikat dhe praktikatat e lidhura me fushën e ZRF dhe MC në nivelin ndërkombëtar.
- X. Të përditësohet me ndryshimet në ndarjen administrativo-territoriale të Njësive të Vetëqeverisjes Vendore në Republikën e Shqipërisë.

Gjatë rishikimit të zbatimit të PKEC-së, AKMC-ja do të marrë në konsideratë praktikatat efektive dhe mësimet e nxjerra nga ushtrimet, stërvitjet dhe fatkeqësitë, si dhe proceset dhe teknologjitë e reja. Praktikatat efektive përshtajnë planifikimin e vazhdimësisë, i cili garanton vazhdimësinë e zbatimit të masave që përmban PKEC-ja, pavarësisht rrezikut. Proceset dhe teknologjitë e reja duhet t'i mundësojnë Shqipërisë që të përshtatet në mënyrë efikase ndaj risqeve në zhvillim dhe të përdorë të dhënat në lidhje me vendndodhjen, kontekstin dhe ndërvarësitë për të lejuar një koordinim efektiv në të gjitha nivelet e përgjigjes.

9. Shtojcat

Aneksi A. Rreziqet dhe risqet në Shqipëri. Faktorët që ndikojnë në menaxhimin e emergjencave civile

Për secilin nga 6 risqet e dokumentit të vlerësimit të risqeve në nivelin qendror përfshihet:

- Një përshkrim i riskut bazuar në dokumentin e vlerësimit të riskut në nivel qendror.
- Karakteristikat kryesore të riskut.
- Faktorët që duhet të merren parasysh për fazën e parandalimit/ lehtësimit.
- Faktorët për t'u marrë në konsideratë për fazën e gatishmërisë.
- Faktorët për t'u marrë parasysh për fazën e përgjigjes.
- Faktorët për t'u marrë parasysh për fazën e rimëkëmbjes.

Aneksi B. Marrëveshjet ndërkombëtare

Listohen në formë tabelare 18 marrëveshjet dhe memorandumet si më poshtë, bashkë me aktin përkatës miratues të secilit:

1. Marrëveshje ndërmjet Qeverisë së Shqipërisë dhe Programit të Kombeve të Bashkuara për Zhvillim, nënshkruar në 17.06.1991.
2. Marrëveshje ndërmjet Programit Botëror të Ushqimit të Kombeve të Bashkuara dhe Qeverisë së Shqipërisë nënshkruar në 6.05.1999 në Tiranë.
3. Marrëveshja ndërmjet Ministrisë së Brendshme të Republikës së Shqipërisë dhe Ministrisë së Rendit Publik të Republikës së Greqisë, “Për bashkëpunimin midis shërbimeve zjarrfikëse të tyre dhe kompetencave që kanë ato në këtë fushë”, nënshkruar në 27.05.2006.
4. Marrëveshje midis Republikës së Shqipërisë dhe Republikës së Austrisë “Mbi ndihmën e ndërsjellët në rast të katastrofave ose fatkeqësive të mëdha”, nënshkruar në 27.01.2010.
5. Marrëveshje midis qeverive të vendeve pjesëmarrëse të Bashkëpunimit Ekonomik të Detit të Zi (BEDZ) “Mbi bashkëpunimin në ndihmën dhe përgjigjen ndaj situatave emergjente në fushën e fatkeqësive natyrore dhe ato të shkaktuara nga dora e njeriut”, nënshkruar në 15.04.1998.
6. Memorandum Mirëkuptimi “Për bashkëpunimin në fushën e mbrojtjes nga fatkeqësitë natyrore dhe ato teknologjike” midis Drejtorisë së Përgjithshme të Emergjencave Civile në Ministrinë e Brendshme të Republikës së Shqipërisë dhe Drejtorisë Kombëtare të Mbrojtjes dhe Shpëtimit të Republikës së Kroacisë, nënshkruar në shkurt 2010.
7. Marrëveshje ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Kroacisë “Për ndihmë reciproke, në rast të fatkeqësive dhe aksidenteve të mëdha”, nënshkruar në 7.10.2011.
8. Memorandum Mirëkuptimi për kuadrin institucional të Iniciativës për Gatishmërinë dhe Parandalimin e Katastrofave për Evropën Juglindore, nënshkruar në 28.11.2013.

9. Memorandum Mirëkuptimi ndërmjet Ministrisë së Punëve të Brendshme të Republikës së Shqipërisë – Drejtorisë së Mbrojtjes nga Zjarri dhe Shpëtimit dhe Ministrisë së Brendshme – Drejtorisë së Përgjithshme për Shërbimin e Shpëtimit nga Zjarri të Republikës Çeke “Mbi bashkëpunimin në fushën e përgatitjes dhe zbutjes të fatkeqësive”, nënshkruar në 13.10.2015.
10. Marrëveshje bashkëpunimi ndërmjet Republikës së Shqipërisë dhe Urdhrit Sovran Ushtarak spitalor të Shën Gjoni të Jerusalemit të Rhodes dhe Maltës”, nënshkruar në 15 qershor 2016
11. Marrëveshje ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Malit të Zi, “Për bashkëpunim dhe ndihmë të ndërsjellë në emergjenca”, nënshkruar në 3.07.2018.
12. Marrëveshje ndërmjet Këshillit të Ministrave të Bosnjës dhe Hercegovinës dhe Qeverive të vendeve të tjera anëtare të Iniciativës së Gatishmërisë dhe Parandalimit të Fatkeqësive për Evropën Juglindore mbi Marrëveshjet e Vendi Pritës për sekretariatit e Iniciativës së Gatishmërisë dhe Parandalimit të Fatkeqësive për Evropën Juglindore, nënshkruar në 20.09.2018.
13. Marrëveshje ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe Qeverisë së Republikës së Kosovës, për bashkëpunim dhe ndihmë të ndërsjellë, në raste të fatkeqësive natyrore dhe të fatkeqësive të tjera, nënshkruar në 2.10.2020.
14. Marrëveshje mbi bashkëpunimin për mbrojtjen ndaj katastrofave në Ballkanin Perëndimor” midis Republikës së Shqipërisë, Republikës së Serbisë dhe Republikës së Maqedonisë së Veriut, nënshkruar në 29.07.2021.
15. Plan Bashkëveprimi Operacional në fushën e Mbrojtjes Civile midis Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile dhe Agjencisë së Menaxhimit të Emergjencave Kosovë, nënshkruar në 28.11.2021.
16. Plan Bashkëveprimi Operacional në fushën e Mbrojtjes Civile midis Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile dhe Drejtorisë së Shpëtimit dhe Mbrojtjes të Ministrisë së Punëve të Brendshme të Malit të Zi, nënshkruar në 4.07.2022.
17. Plan Operacional në fushën e Mbrojtjes Civile midis Republikës së Shqipërisë, Republikës së Serbisë dhe Republikës së Maqedonisë së Veriut, nënshkruar në 2.09.2022.
18. Marrëveshje, ndërmjet Republikës së Shqipërisë, njëra palë, dhe, Bashkimit Evropian, pala tjetër, për pjesëmarrjen e Republikës së Shqipërisë në Mekanizmit të Mbrojtjes Civile të Bashkimit, nënshkruar në 18.11.2022.

Aneksi C. Marrëveshjet kombëtare

Përmban në formë tabelare 10 marrëveshjet dhe memorandumet me:

1. Organin Kombëtar të Investigimeve të Incidenteve dhe Aksidenteve Ajrore në Aviacionin Civil të Republikës së Shqipërisë.
2. Qendrën Vullnetare të Emergjencave Civile.
3. Universitetin “Epoka”.
4. Institutin e Gjeoshkencave,
5. Aeroportin Tirana, International,
6. Universitetin “Marin Barleti”.
7. Aeroportin Ndërkombëtar të Kukësit, nënshkruar në 13.04.2021.
8. Universitetin “Polis”.
9. IGJEO për dhënien në përdorim dhe funksionim të rrjetit të stacioneve automatike të motit.
10. Universitetin “Zoja e Këshillit të Mirë”

Aneksi D. Kuadri ligjor për mbrojtjen civile.

Përmban aktet ligjore dhe nënligjore mbi të cilat është hartuar PKEC dhe që janë, përveç atyre specifikisht të lidhura me fushën e ZRF dhe MC edhe ato akte të lidhura me veprimtarinë e institucioneve të tjera.

Aneksi E: Kapacitetet operationale – model raportimi

Një plan për emergjencat civile ekziston për të mbyllur boshllëkun/hendekun midis nevojave dhe burimeve. Këto të fundit mund të ndahen në kategoritë e mëposhtme.

- Personeli (fuqia punëtore): menaxherët dhe reaguesit e emergjencave.
- Automjete: makina zjarrfikëse, ambulanca, helikopterë, etj.
- Pajisje: prozhektorë, çadra, pompa uji, gjeneratorë, post komanda, etj.
- Furnizime dhe materiale të konsumit: karburant, ilaçe, pajisje mjekësore, ushqim, batanije, etj.
- Komunikimet: radiot, radio dore, telefonat portabël, komunikimet satelitore, intranet, etj.
- Ambientet: qendrat komanduese/operationale, qendrat mjekësore, stacionet e zjarrfikësve, ambulancat, etj.

Tabela e mëposhtme e kapaciteteve është pjesërisht e bazuar në modelin e PKEC të vitit 2004 dhe është vendosur këtu për qëllime orientuese për të kërkuar informacion për kapacitetet nga ministrinë, agjencitë dhe institucionet.

Institucioni, struktura, organizata	Specialiteti	Kapaciteti	Sasia dhe/ose specifikat kryesore
Ekipet apo grupet speciale për fazën e përgjigjes ndaj Emergjencave Civile			
Baza Mbështetëse e Emergjencave Civile Ministria e Mbrojtjes	Për kërkim-shpëtimin për tërmetet	Grupe	
	Për kërkim-shpëtimin për përmytjet	Grupe	
	Për kërkim-shpëtimin për zjarret	Grupe	
	Për ndotjet kimike/SAR	Grupe	
	Për kërkim-shpëtimin për terrene malore	Grupe	
	Për hapjen e rrugëve nga bora dhe rrëshqitjet e dherave	Grupe	
Shërbimi i kërkim-shpëtimin i Forcave Ajrore Ministria e Mbrojtjes	Shërbimi kombëtar i kërkim-shpëtimin për transportin ajror	• Persona. • Helikopterë (dhe kapacitetet transportuese përkatëse)	

Tabela 6. Pjesë e tabelës nr.16 të PKEC: Kapacitetet më të rëndësishme shtetërore për përgjigjen ndaj Emergjencave Civile në Shqipëri

